

BYDELSPLAN

Indre By Lokaludvalg

CHRISTIANSHAVNS
LOKALUDVALG

FORSLAG TIL
BYDELSPLAN FOR
INDRE BY - CHRISTIANSHAVN
2011

BYDELSPLAN FOR INDRE BY - CHRISTIANSHAVN

Udarbejdet af:

Bydelsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Indre By - Christianshavn Lokaludvalg og Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune på baggrund af input fra Indre By - Christianshavns borgere.

Udgivet af:

Københavns Kommune

Redaktion og tilrettelæggelse:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Grundkort og illustrationer:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,
Københavns Kommune

Fotos:

Christianshavns Lokaludvalg takker Jens Hvass for levering af billedmateriale.

Fotograf: Se de enkelte fotos.

FORSLAG TIL
BYDELSPLAN FOR
INDRE BY - CHRISTIANSHAVN
2011

FORORD

AF OVERBORGMESTEREN

På denne side kommer et forord fra
Overborgmesteren efter høringsperiode.

AF CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALGSFORMANDEN

På denne side kommer et forord fra
Lokaludvalgsformanden efter høringsperiode.

AF INDRE BY LOKALUDVALGSFORMANDEN

På denne side kommer et forord fra
Lokaludvalgsformanden efter høringsperiode.

INDHOLD

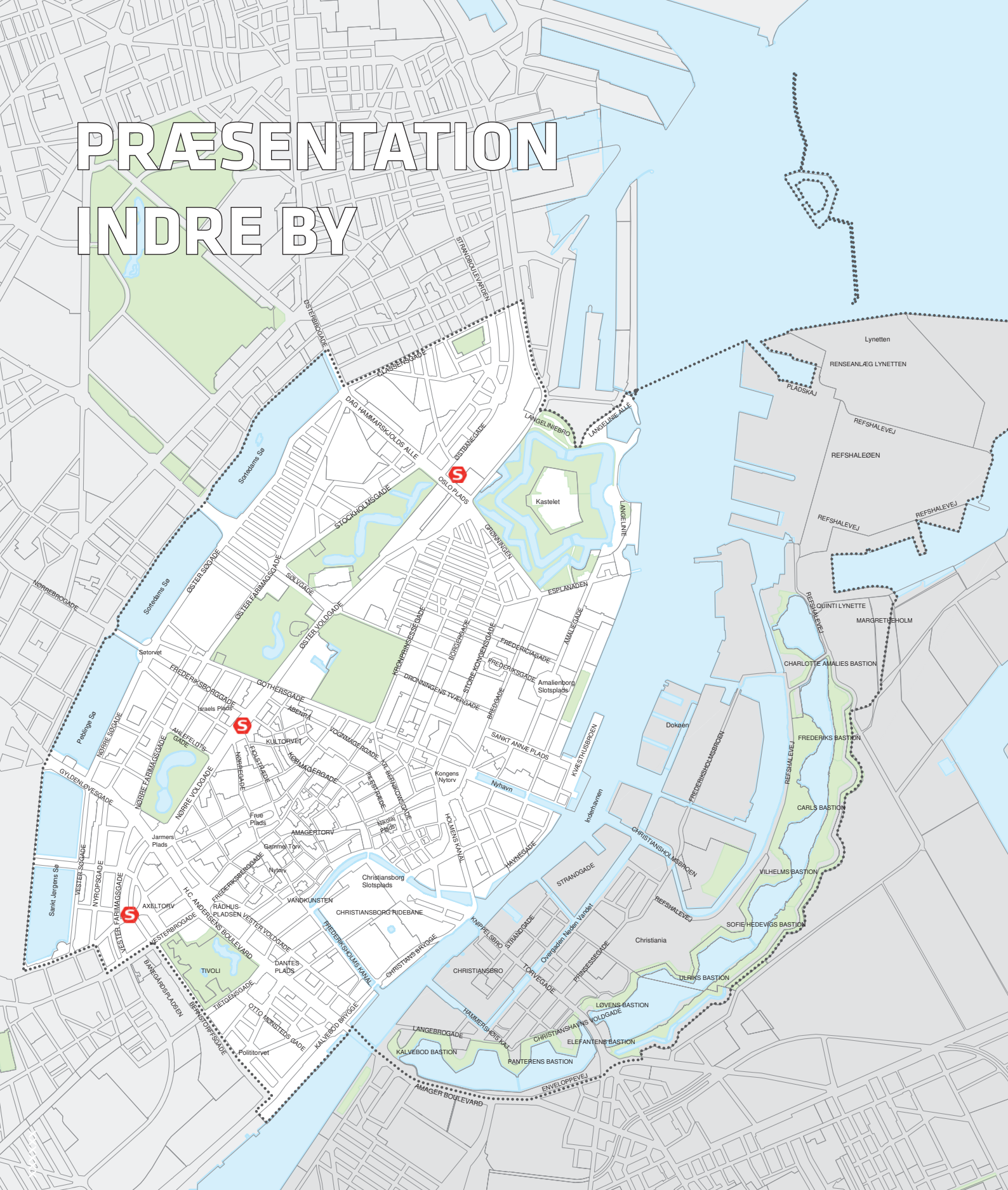

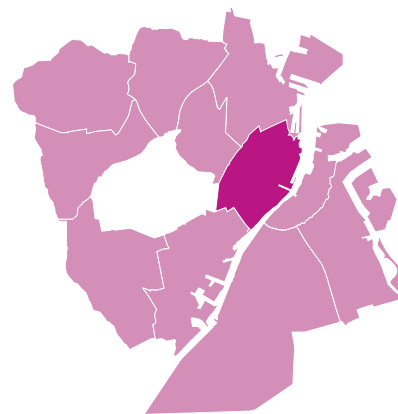
PRÆSENTATION AF INDRE BY.....	8
BYDELVISION INDRE BY	10
BYDELSKATALOG INDRE BY.....	12
PRÆSENTATION AF CHRISTIANSHAVN	44
BYDELVISION CHRISTIANSHAVN.....	46
BYDELSKATALOG CHRISTIANSHAVN	48
FÆLLESTEMAER.....	66
DIALOG OG SAMARBEJDE INDRE BY - CHRISTIANSHAVN	76

PRÆSENTATION INDRE BY

PRÆSENTATION AF INDRE BY BYDEL

Indre By er en svær størrelse at definere. Hjertet af København rummer mange kvarterer og forskellige lokale identiteter; der eksisterer side om side i bydelen. Gammelholm, Nansensgade-kvarteret, Middelalderbyen, Kartoffelrækkerne og Frederikstaden, for blot at nævne nogle meget forskellige områder i bydelen. De har hver deres lokale ånd, med forskellige mennesker og funktioner; der hver især bidrager til det, vi forstår ved Indre By.

Middelalderbyen, med de kringlede gader og skæve huse, giver dig et indblik i hovedstadens historie. I forening med de autentiske stræder er der et væld af muligheder for de shoppingglade på Strøget og i de mange side- og parallelgader, hvad enten det er den trendy genbrugsbutik eller den multinationale butikskæde, man søger.

Overalt i Indre By bliver man konfronteret med byens arkitektoniske mangfoldighed. Tårne og spir, Rundetårn og Børsen, det monumentale Statens Museum for Kunst, Gammelholms bygningsmasse er, for blot at nævne nogle eksempler, med til at skabe en ganske særlig stemning. Bydelens søer, slotte, parker

og havnen skaber rekreative områder; hvor storbyens larm og hektiske aktivitet for en stund kan byttes ud med ro og fordybelse.

Indre By har også mere eller mindre tydelige udfordringer: Medborgere ligger på gader og stræder og lever tilsyneladende et liv mellem husene! Dem skal der gøres noget for.

Ældre borgere sidder ofte alene i deres lejligheder – har de ikke ressourcer og mod på at indgå i sociale fællesskaber, eller er det de dårlige adgangsforhold, der begrænser dem?

Indre By er også udfordret af de mange igangværende byggeprojekter, som dominerer byen, især pga. af anlægget af metrocityringen. Det giver store gener for bydelens beboere og erhverv, så Indre By Lokaludvalg håber, at man i de kommende år kan tænke i nogle kreative baner; når byggepladserne skal være her. Kunne man forestille sig, at der rundt om byggepladsernes opstilles containere, som kan bruges som bode til kunststillinger eller markeder?

BYDELSVISION INDRE BY

HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag, og hvilken retning bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig i. Der foreslås nogle principper, som danner grundlag for den fremtidige udvikling. Bydelsvisionen afspejler på den ene side bydelens egenidentitet og på den anden, hvordan bydelen kan medvirke til at trække København i den retning, som Borgerrepræsentationen har givet i den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.

INDRE BY

Indre By er den grønne, mangfoldige og integrerende bydel, der er sit miljø- og sociale ansvar bevidst og handler derefter.

Vi går foran og viser i praksis, hvad vi mener, det gode byliv er!

BYDELSKATALOG INDRE BY

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

PRIORITEREDE PROJEKTER

BEBOELSE OG ERHVERV

1.a. Restaurationsplan

Lokaludvalget ønsker at udarbejde en restaurationsplan for nattelivet i Indre By og derigennem arbejde for, at de gældende love og regler på området overholdes.

MILJØ

7.b. Borgerdrevne miljøprojekter

Indre By Lokaludvalg vil reservere puljemidler til borgerdrevne miljø- og 'forgørnings'-initiativer.

TRAFIK

9. Reduktion af biltrafikken

Borgere og lokaludvalg peger på, at der skal udvikles en helhedsplan for trafikken i København, som kan medvirke til en generel reduktion af trafik i Indre By.

BYRUM OG BYLIV

12. Byrum

Lokaludvalget ønsker at udvikle Indre Bys rekreative rum fra facade til facade. Lokaludvalget ønsker at forbedre bylivet i bydelen ved at udvikle bydelens pladser og sørge og skabe optimale rammer for rekreative ophold. Herunder forskellige former for belægnings, grønne tage og gavle, mere natur og ikke mindst borde og bænke, der gør det attraktivt at sætte sig ned og nyde udelivet.

MIDLERTIDIGE BYRUM OG BYGGEPROJEKTER

13. Midlertidighed som byrumsstrategi

Indre By skal være et rart sted at opholde sig, også under perioder med kraftig bebyggelse og opgravning. De mange byggepladser er til irritation og gene for både borgere og brugere af Indre By Lokaludvalget ønsker at ændre irritation til attraktion, og det skal ske ved skabe attraktive og midlertidige byrum ved de mange byggepladser. Lokaludvalget ønsker herunder dialog med borgere, bygherrer og metroselskab om midlertidige projekter.

SOCIALE FORHOLD

16. Hjemløse og andre socialt udsatte borgere

Lokaludvalget vil samarbejde med frivillige organisationer og kommunale medarbejdere om at udgrænse områder, der kunne have behov for en styrket indsats. Lokaludvalget vil også arbejde på at håndtere eventuelle konflikter med socialt udsatte i bydelen og andre byrumsbrugere, og undersøge om der er brug for flere boliger til de socialt udsatte.

BEBOELSE OG ERHVERV

KULTUR OG FRITID, BØRN OG UNGE

MILJØ

TRAFIK

BYRUM OG BYLIV

MIDLERTIDIGE BYRUM OG BYGGEPROJEKTER

SOCIALE FORHOLD

TEMAER

BEBØELSE OG ERHVERV

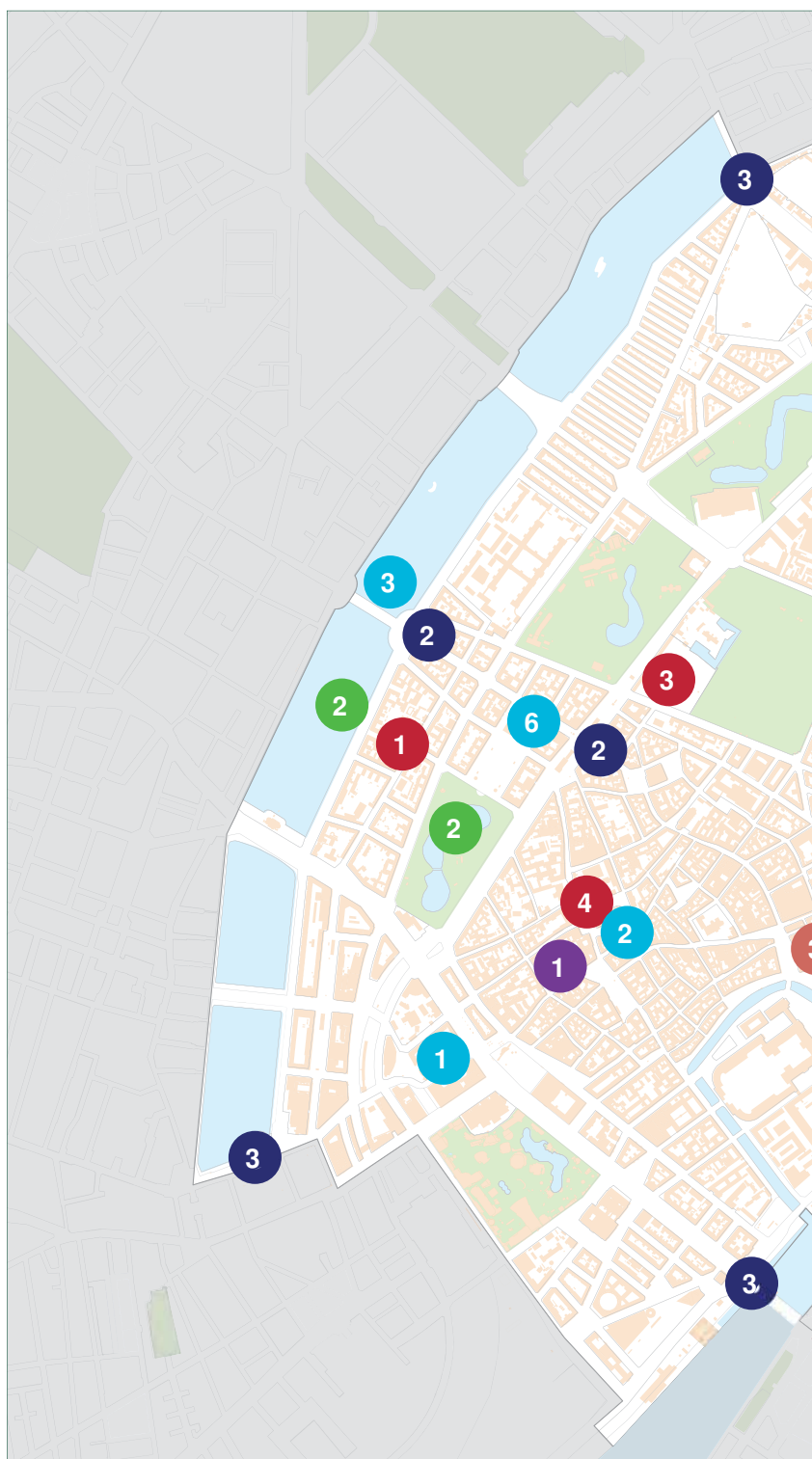
- 1 Bilfri Vestergade
- 2 Restaurationsplan - Særlig for Middelalderbyen
- 3 Bilfri ved Nikolaj Kirke

KULTUR OG FRITID, BØRN OG UNGE

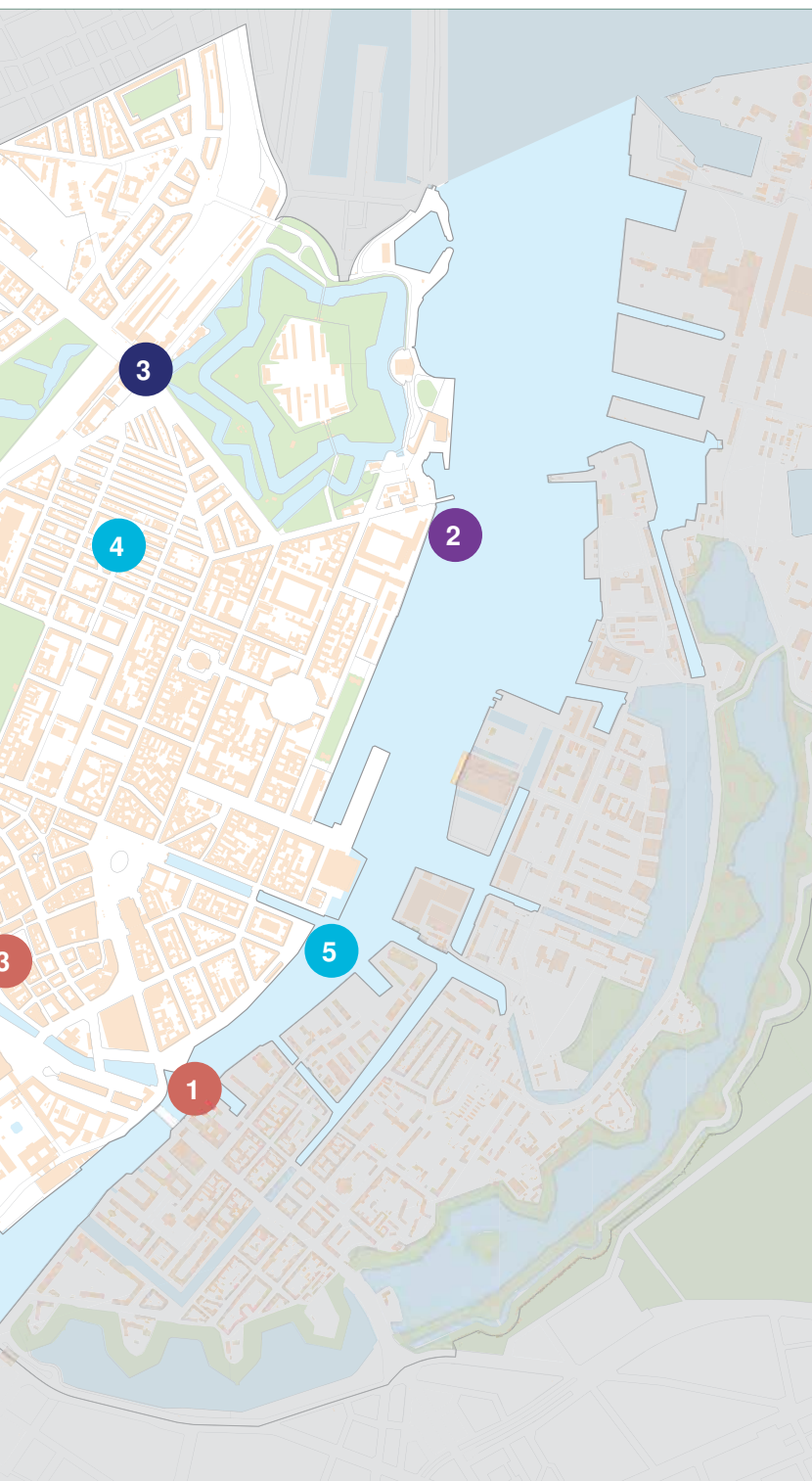
- 1 Et borgerdrevet kultur/beboerhus, der samler kvarteret/byen
- 2 Løberuter og redskaber til fysisk udfoldelse i byen - dels parker og søer
- 3 Ekcerserpladsen gøres offentlig
- 4 Skøjtebane i Indre By - fx. ved Frue Plads

MILJØ

- 1 Reduktion af den gennemkørende trafik
- 2 By forskynnelse

BYRUM OG BYLIV

- 1 Genetablering af voldanlæg
- 2 Frue Plads skal have et løft
- 3 Søerne skal udvikles mht et bedre rekreativ område
- 4 Renovering af Skt. Pauls Plads
- 5 Flere bade muligheder; ophold v. vandet
- 6 Midlertidigt byrum "Dialog Rum" mens "Ny Nørre-port" etableres

TRAFIK

- 1 Nedlæg Ringgader i byen
- 2 Bedre skilning til bløde trafikanter. Klar adskillelse mellem cyklister og gående
- 3 Reducere den gennemkørende trafik

INDERHAVNEN SOM KREATIV BYRUM

- 1 Uhindret adgang til vandet
- 2 "Soltrappe", som ved Planetarium

BEBØELSE OG ERHVERV

MÅLSÆTNING

Indre By skal være et attraktivt sted at bo og opholde sig, uanset om man er beboer, erhvervsdrivende eller besøgende.

BAGGRUND

Byen skal være rummelig, både hvad angår befolknings sammensætning, boliger og erhverv, og den skal tilgodesse mange forskellige aktiviteter:

Hvis kommunen mener, at der skal bo mennesker, der ikke deltagere i Indre Bys natteaktiviteter, peger lokaludvalget på, at der skal laves regler og prioriteres regelmæssige tilsyn, som vil sikre, at mennesker, der ønsker at bo i Indre By, kan gøre det uden at få spoleret nattesøvnen.

---

1. INDSATSOMRÅDE

Party vs. Beboelse

Mange beboere i Indre By føler sig generet af nattelivet i bydelen, især af de nattelivsaktiviteter, der foregår i hverdagene i Middelalderbyen. Flere kan, i kraft af deres lejligheds indretning, kun sove ud mod gaden, hvad der forstærker problemerne. Grundet fredningsbestemmelserne, er det ikke muligt at lydisolere de mange fredede ejendomme i Middelalderbyen.

Lokaludvalget har især fokus på støjgener fra natklubber mv. og gadearealerne foran. En af rygelovens konsekvenser er, at festen i natklubberne rykker ud på gaden, når der skal ryges cigaretter.

Ligeledes er der udfordringer med den mængde affald, der ligger i gaderne om morgenen. Derudover ser lokaludvalget et sundhedsproblem samt et sikkerheds- og tryghedsproblem i nattelivet, som det ser ud lige nu.

Lokaludvalget er i dialog med bevillingsnævnet, forvaltningerne og politiet om, hvordan bevillingspolitikken berører Indre Bys beboere. Lokaludvalgets "nattelivs-gruppen" har ved flere borgermøder drøftet de udfordringer, der ligger i på den ene side at være "regionens puls" og på den anden side at være hjem for mange tusinde mennesker.

Lokaludvalget ser Indre By som en levende bydel, der besøges af hele regionen, landet og i stigende omfang turister fra hele verden. Dette skal vi til stadighed udvikle. Dog ønsker Lokaludvalget, at der eksisterer en rimelig bevillingspolitik, der tager hensyn til områder, hvor der bor mange mennesker.

Kan man forestille sig, at der bliver indrettet særlige områder for nattelivet i Indre By, som man for eksempel har gjort det i Aalborg?

Lokaludvalget følger sager, der omhandler diskrimination i nattelivet af mennesker med anden etnisk baggrund end dansk i nattelivet, tæt. Det er uacceptabelt, at mennesker afvises på baggrund af hudfarve eller etnicitet.

I forbindelse med bydelsplanprocessen har lokaludvalget spurgt borgere og brugere af Indre By om en lang række temaer og indsatsområder, herunder nattelivet i Indre By.

De adspurgte borgere og brugere har forskellige opfattelser på regulering af nattelivet, idet den ene gruppe ikke ønsker yderligere regulering, men den anden ønsker begrænsninger på antallet af udsækningssteder og begrænsning af nattestøj. Lokaludvalget er opmærksom på dette forhold.

FORSLAG TIL HANDLING

I.a. Restaurationsplan

Lokaludvalget vil tilbyde bevillingsnævnet et samarbejde om udformning af en restaurationsplan, herunder et samarbejde om en borgerdialog om planen. Planen har til formål at kortlægge bydelens sammenblanding af boliger og erhverv og udpege, hvilke områder der egner sig til at have hvilke typer af restauration. Lokaludvalget vil arbejde for, at et udkast til restaurationsplan ligger klar senest i 2012.

I 2012 vil Lokaludvalget drøfte med forvaltningerne og politiet, hvordan der kan følges op på restaurationsplanen for så vidt angår affaldshåndtering, tryghed, sikkerhed og sundhedsfremme.

I.b. Alkoholsalg fra kiosker

2011: Lokaludvalget vil arbejde for, at BR, lokaludvalget, og restaurationsbranchen sammen får Folketinget til at se på konsekvenserne af at tillade salg af alkohol fra døgnåbne kiosker.

I.c. Bilfri Vestergade

Lokaludvalget opfordrer forvaltningen til, at man sammen med borgerne i Nørrekarver ser på muligheder for at gøre Vestergade bilfri, da dette ville afhjælpe mange af de nattelivsproblemer, der er i kvarteret.

I.d. Stop diskrimination

Lokaludvalget opfordrer forvaltningen til at lave en kampagne "stop diskrimination" og inviterer samtidig politi, diskoteker og forvaltningen til et møde, hvor yderligere tiltag kan diskuteres.

2. INDSATSOMRÅDE

De små erhverv

Det er vigtigt for bylivet, at der er adgang til mange små og spændende butikker/erhverv med et varieret udbud af varer og tjenesteydelser. Men de små butikker er pressede af bl.a. stormagasiner, indkøbscentre, høje huslejer og manglende fremkommelighed. Som konsekvens nedlægges mange specialbutikker og erstattes af fastfood-udsalg. Lokaludvalget mener, at denne udvikling bør begrænses.

FORSLAG TIL HANDLING/PROJEKTER

2.a. Citylogistik – kampagne

Den trange plads, tunge trafik og forurening er blot få eksempler på, hvorfor der skal sættes ind med nye løsninger i forbindelse med varedistributionen i Indre By herunder omlastningen fra store lastbiler til mindre eldrevne varebiler. Det planlagte Citylogistik-projekt skal iværksættes og som tilgodeser de særlige krav der er til cykel- og fodgængerruter.

2.b. Styrk små butikker

Fremme af små butikker / specialbutikkers vilkår fx i samarbejde med Københavns Erhvervscenter eller Håndværkerforeningen. Affaldsafgiften, der pålægges alle virksomheder uanset størrelse, er en stor udfordring for enkeltmandsvirksomheder og de mindre butikker. Herudover er der heller ikke plads til de mange skraldespande i Indre Bys gårde. Lokaludvalget mener, at denne afgift skal væk og at der skal skabes en mere hensigtsmæssig affaldssortering.

3. INDSATSOMRÅDE

Beboelsesområder

En by uden beboelse er en død by. Derfor er det vigtigt at opretholde og videreudvikle Indre By som en bydel, hvor der bor mennesker. Attraktive beboelsesområder tiltrækker og fastholder ressourcerstærke borgere og er med til at gøre bydelen til et trygt sted at bo og besøge.

FORSLAG TIL HANDLING/PROJEKTER

3.a. Bo grønt

Bydelsplanen skal prioritere udviklingen af attraktive beboelsesområder med tilhørende grønne gårde, så også børnefamilierne bliver i byen.

3.b. Bopælspligt i andels- og ejerboliger

Lokaludvalget mener, at der bør være bopælspligt i andels- og ejerlejligheder i Indre By for at forhindre "spøgelses kvarterer", og at der samtidig bør arbejdes på at konvertere erhvervslejligheder til boliger.

3.c. Tilgængelighed

Tilgængeligheden til boligerne skal øges ved at etablere elevatorer, hvor det er muligt.

3.d. Bilfrit ved Nikolaj Kirke

Bilerne fylder meget i Indre By, og lokaludvalget ønsker at drøfte mulighederne for at gøre det forbudt at køre rundt om Nikolaj Kirke.

I. INDSATSOMRÅDE: PARTY VS. BEBOELSE

Københavns Kommunes Teknik- & Miljøforvaltning bemærker, at det ikke er korrekt, at det ikke er muligt at lydisolere de mange fredede ejendomme i Middelalderbyen mod støj fra gaden, som anført i afsnittet. Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker, at det væsentligste problem er vinduerne, som også i fredede bygninger kan lydisoleres f.eks. med forsatsvinduer.

I.a. Restaurationsplan

Bevillingsnævnet træffer afgørelse i de sager, som efter restaurationsloven er henlagt til kommunalbestyrelsen. Det drejer sig om alkoholbevillinger, nattilladelser, bestyrergodkendelser, mv. I Københavns Kommune er Kultur- og Fritidsborgmesteren født formand for nævnet, 5 medlemmer vælges af Borgerrepræsentationen og en repræsentant for politiet vælges af politidirektøren. Bevillingsnævnet sekretariatsbetjenes af Kultur- og Fritidsforvaltningen som oplyser, at Bevillingsnævnet i København er igang med udarbejdelse af udkast til en restaurationsplan og ønsker at drøfte denne med de relevante lokaludvalg, herunder Indre By Lokaludvalg.

I.b. Alkoholsalg fra kiosker

Københavns Kommune ser frem til en konkret invitation fra lokaludvalget til drøftelse af forslaget.

I.c. Bilfri Vestergade

Københavns Kommune bemærker, at Vestergade kan ikke gøres permanent bilfri, da den udgør hovedadgangsvej i den del af middelalderbyen. Politiet har tidligere afholdt forsøg med at lukke Vestergade i nattetimerne for at modvirke "partyarm". Lokaludvalget kan evt. kontakte politiet for at høre om erfaringer fra forsøget.

Lokaludvalget kan endvidere kontakte Center for Trafik i Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en drøftelse af oplevede problemstillinger i området.

I.d. Stop diskrimination

Københavns Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning bemærker, at en proces allerede er igangsat via den ny inklusionspolitik. Yderligere information herom kan indhentes i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i Kontoret for Politik.

2. INDSATSOMRÅDE: DE SMÅ ERHVERV

2.a. Citylogistik – kampagne

Københavns Kommune bakker op omkring lokaludvalgets planer vedrørende en konference om Citylogistik. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

2.b. Styrk små butikker

Kommunen finder lokaludvalgets initiativ positivt og ser frem til at høre mere om de konkrete indsatser på området. Lokaludvalget kan endvidere henvende sig til Københavns Erhvervscenter mhp. en dialog herom.

3. INDSATSOMRÅDE: BEBOESESOMRÅDER

3.a. Bo grønt

Kommunen finder lokaludvalgets vision interessant og ser frem til at høre mere om de konkrete indsatser på området. Teknik & Miljøforvaltningen bemærker, at udviklingen af grønne områder i de enkelte beboelsesområder skal ske i samarbejde med grundejerne. Kommunen råder kun over offentlige arealer og har derfor ingen direkte indflydelse på de grønne arealer i de private beboelsesområder.

3.b. Bopælspligt i andels- og ejerboliger

Københavns Kommune bemærker, at fastsættelse af bopælspligt er underlagt boligreguleringsloven, som indeholder bestemmelse om, at der fastsættes bopælspligt på en bolig, når en beboer har været tilmeldt folkeregisteret.

I henhold til boligreguleringsloven må byens boliger ikke stå tomme eller kun udnyttes delvist, når der har været en beboer tilmeldt folkeregisteret. Dette sikres ved: at boliger ikke står tomme i over 6 uger ad gangen, at boliger ikke anvendes til lejlighedsvis beboelse og at samme husstand ikke anvender mere end én bolig i Hovedstadsområdet.

Såfremt lokaludvalget har kendskab til tomme boliger i bydelen, kan der rettes henvendelse til Center for Byggeri i Teknik- og Miljøforvaltningen.

3.c. Tilgængelighed

Københavns Kommune bemærker, at bygningsreglementet fastsætter tilgængelighedskrav ved nybyggeri og "ændring af formål", som hvis eks. en bank ombygges til en café. Bygningsreglementet stiller krav om anlæg af elevator ved boliger, hvor adgangen finder sted over 1. sal. I forbindelse med byggeri af ældre dato er der ingen regler, der pålægger ejeren at etablere f.eks. elevatorer, ramper eller handicaptioletter. Lokaludvalget kan kontakte Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en dialog om øget tilgængelighed i bydelen.

3.d. Bilfrit ved Nikolaj Kirke

Lokaludvalget er velkommen til at invitere Teknik- & Miljøforvaltningen til et møde vedrørende forslaget.

KULTUR OG FRITID. BØRN OG UNGE.

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND

Indre By skal være et attraktivt sted at bo og opholde sig for børn og unge, og bydelen skal i højere grad indrettes, så den tilgodeser de behov for udfoldelse, som de unge har.

Der skal være muligheder for at udfolde sig fysisk og til at fordybe sig kulturelt.

Lokaludvalget mener, at et aktivt fritidsliv, hvor sociale relationer og muligheder for fysisk udfoldelse er til stede, er væsentlige ingredienser for borgerne i Indre By.

4. INDSATSOMRÅDE

Byudvikling i børnehøjde

Børn og unge har været en central medspiller i bydelsplanprocessen. Lokaludvalget er overbevist om, at de kan tilbyde andre og måske udfordrende blikke på hvad "den gode bydel" består af. Inddragelsen af børn og unge betragtes også som en demokrati-øvelse, hvor den kommende generation inviteres til at involvere sig i nærdemokratiske spørgsmål og oplever at blive inddraget på en seriøs og relevant måde. Sammen med Statens Museum for Kunst og Børne- og Ungdomsforvaltningen har 275 børn fra skoledistrikt Indre By filmet, malet, modelleret og bygget deres drømmebydel. Resultatet kan ses på www.indrebylokaludvalg.kk.dk, og forslagene nedenfor er således inspireret af dette arbejde og den øvrige inddragelse af borgere i og brugere af Indre By.

FORSLAG TIL HANDLING

4.a. 275 børn deltog i arbejdet med bydelsplanen

– her er nogle af deres forslag

- i. FCK Allé med fodboldbaner og fodboldbutikker. Når man flytter ind, får man foræret en gratis bold.
- ii. Hjælp til selvmordstruede børn og unge.
- iii. Stop nedlægningsen af skoler.
- iv. Bevar naturen i byen.
- v. Stop for sexistiske plakater i byrummet.
- vi. Spis sundere – nej til fed mad.
- vii. Flere muligheder for at dyrke idræt.

5. INDSATSOMRÅDE

Et kultur-/beboerhus som samler

Indre By Lokaludvalg ønsker et beboer-/kulturhus for alle. Formålet er at bringe borgerne tættere sammen og derved skabe et fællesskab i hverdagen, dels med større tryghed, dels med en "naturlig" hjælpsomhed borgerne imellem. Det være sig ældre/ynge/børnefamilier/ensomme/mennesker med lettere psykiske problemer/mennesker med anden etnisk baggrund.

Som inspiration kunne man tage udgangspunkt i, hvordan Christianshavns Beboerhus fungerer: Frivillige ældre/ynge/alle, der har lyst til at yde noget til fællesskabet og derved vil være med til at yde omsorg og deltage i et positivt samvær med andre ud fra en vagtplan, således at der er en bemanning på f.eks. mindst 2 personer ad gangen hver dag, hvor det drejer sig om en varm kop kaffe/the, en sludder, et spil kort, syning af en knap, højtlesning for et par børn, en enkel dagens ret, hjælp og vejledning til hinanden, kort sagt social omsorg i frivillighedens navn og til glæde for hinanden.

Til driften kan kommunen yde et bidrag, ligesom der kan søges diverse fonde.

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Borgerdrevet kulturhus

2011: Lokaludvalget afholder et seminar med henblik på at afdække de forskellige udfordringer og muligheder, der ligger i et borgerdrevet beboer-/kulturhus.

2011-2012: Lokaludvalget laver en projektbeskrivelse, der i detaljen beskriver og vurderer, hvordan et kulturhus kan drives

2011-2012: Lokaludvalget og forvaltningen undersøger mulighederne for at gøre det nuværende kulturhus på Charlotte Ammundsens Plads til et hus, der som dets primære funktion retter sig mod og afspejler de interesser og behov, som borgerne har.

6. INDSATSOMRÅDE Fritidsaktiviteter

Indre Bys børn og unge mangler fritidstilbud, som de kan benytte efter skoletid, i weekender og i ferier. Indre By har velegnede arealer, bl.a. omkring Inderhavnen, og ønsker at bruge nogle af disse til udfordrende og spændende opholdssteder, primært for børn og unge, men åbne for alle.

FORSLAG TIL HANDLING

6.a. Børne/unge tilbud

2011-2012: Lokaludvalget og Børne- og Ungdomsforvaltningen undersøger i detaljen, hvilke tilbud der er i Indre By og hvor de er.

2012: Med udgangspunkt i ovenstående laver lokaludvalget et oplæg til videre debat med forvaltningen, BR-medlemmerne og bydelens børn og unge med henblik på at finde steder og typer af inden- og udendørsaktiviteter.

6.b. Muligheder for fysiske udfoldelser

2012: I parkerne og rundt om Søerne opsættes redskaber til fysiske udfoldelser, løbe- og cykelruter.

6.c. Kreative byggepladser

Byggelegepladser med plads til spontanitet og kreativitet.

6.d – (ingen titel)

2012: Boldbanen på Ekcerserpladsen ved Rosenborg Slot gøres offentlig.

6.e. Ekcerserpladsen

2011-2012: Lokaludvalget foreslår, at der skal være en skøjtebane i Indre By jf. henvendelsen til Kultur- og Fritidsudvalget og Teknik- og Miljøudvalget om etablering af skøjtebane i Indre By.

6.f. Skøjtebane i Indre by

Mobile boldbure, der fleksibelt kan flyttes til steder, hvor der er plads og behov.

4. INDSATSOMRÅDE: BYUDVIKLING I BØRNEHØJDE

4.a. Byen skal i højere grad indrettet på børns præmisser

Københavns Kommune finder forslagene spændende og ser frem til at høre mere om lokaludvalgets konkrete planer. Projektet der vedrører 'FCK Allé' er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

5. INDSATSOMRÅDE: ET KULTUR-/BEBØERHUS SOM SAMLER

5.a. Borgerdrevet kulturhus

Kultur- og Fritidsforvaltningen vil gerne indgå i dialog med lokaludvalget omkring forslagene.

Forvaltningen arbejder generelt mod større og mere ressourcerstærke enheder, der tænkes på tværs af kultur, idræt og biblioteker. Samtidig har forvaltningen fokus på mere brugerdrivne enheder.

INDSATSOMRÅDE 6

6.a. Børne/ungetilbud, 6.b. Muligheder for fysiske udfoldelser og 6.c. Kreative byggepladser

Københavns Kommune finder visionerne spændende og i tråd med kommunes visioner i bylivsstrategien: Metropol for mennesker. Kultur- og fritidsforvaltningen opfordrer lokaludvalget til at tage kontakt til forvaltningen vedrørende fritidstilbud og udviklingen heraf i bydelen. Projekterne er ikke finansierede og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Københavns Kommune foreslår endvidere, at lokaludvalget søger inspiration til udvikling af forslaget og arbejdet med midlertidige installationer i byrummet i publikationen Playspots, der er udgivet af Lokale og Anlægsfonden. Publikationen præsenterer fem playspots (mindre næraktivitetsanlæg), som for en relativ beskedent økonomisk ramme kan sætte gang i et lokalområde. Publikationen er udgivet i regi af forskningsprojektet Space, som foregår i Region Syddanmark, i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed og Trygfondens forskningscenter. Lokaludvalget kan herudover lade sig inspirere af andre playspots-lignende tiltag i København.

6.d. Ekcerserpladsen

Københavns Kommune bemærker, at Ekcerserpladsen/Rosenborg Slot er ejet af Slots- og Ejendomsstyrelsen, og at eventuel åbning af boldbanen for offentligheden derfor er et statsligt anliggende.

6.f. Skøjtebane i Indre by og 6.f. Mobilitet

Kultur- og fritidsforvaltningen opfordrer lokaludvalget til at tage kontakt til forvaltningen vedrørende fritidstilbud og udviklingen heraf i bydelen.

Projekterne er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til dem.

MILJØ

MÅLSÆTNING

Det er Indre By Lokaludvalgs målsætning, at Indre by skal være en bæredygtig og grøn bydel.

Livskvaliteten skal øges ved at skabe mere grønt, hjælpe støjplagede boliger og gennem en reduktion af luftforureningen og den gennemkørende trafik.

De mange gårdes haveaffald skal genbruges som næringsrig kompostjord, og lokaludvalget ønsker sammen med Miljøpunkt Indre By - Christianshavn at undersøge mulighederne for at lave bæredygtige komposteringsmuligheder begyndende med haveaffaldet. Projektet kan senere udvikles til at kunne tage det meste organiske materiale.

BAGGRUND

Lokaludvalget og borgerne i Indre By ser trafikken og den stigende luft- og støjforurening som en belastning af Indre By.

Herudover peger borgerne og lokaludvalget på, at der skal findes løsninger på opsamling og lokal afledning af regnvandet jf. lokaludvalgets høringssvar om Klimatilpasningsplanen. Anlæg af (spiselige) storbyhaver skal styrke byforgrønnelsen, styrke forståelsen for økosystemets sammenhænge og vil være med til at rense luften for partikelforurening.

7. INDSATSOMRÅDE

Det grønne og blå element

Målet er, at Indre By generelt fremtræder mere grønt. Flere træer, grønne gavle og tage, storbyhaver mv. vil øge den generelle herlighedsværdi i Indre By.

Planterne vil være med til at skabe en renere luft ved at bidrage til optagelse af luftforurenende partikler og virke som et naturligt lydværn mod trafikstøjen.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Miljøstrategi

2011: I Miljøpunktets årsplan beskrives det, hvordan man kan arbejde fremadrettet mod en generel forgrønnelse af Indre By – evt. som et pilotprojekt i bestemte gader eller kvarterer.

7.b. Borgerdrevne miljøprojekter

22012: Indre By Lokaludvalg reserverer en del af 2012 puljemidlerne til borgerdrevne miljø – og "forgrønnings" initiativer. Evt. kan Miljøpunktet fungere som rådgivere for de ejere af ejendomme, der ønsker at gå med i et sådant projekt.

7.c. Kompost

De mange gårdes haveaffald skal genbruges som næringsrig kompostjord, og lokaludvalget ønsker sammen med Miljøpunkt Indre By – Christianshavn at undersøge mulighederne for at lave bæredygtige komposteringsmuligheder begyndende med haveaffaldet som senere udvikles til at kunne tage det meste organiske materiale.

7.d. Støjmålinger

2012: Der er behov for nye støjmålinger af trafikken og nattelevet. Lokaludvalget tager kontakt til Teknik- og Miljøforvaltningen for at drøfte mulighederne for dette.

7.e. Konference om miljøvenlig transport

Lokaludvalget arbejder videre med løsninger, der fremmer den kollektive trafik, cyklismen og det at bevæge sig rundt i byen som fodgænger. Det er lokaludvalgets ønske i samarbejde

med kommunen at lave en Konference i 2012 sammen med Miljøpunktet om miljøvenlig transport i Indre By.

7.f. Flere affaldsspande

Affaldsspande i Indre By – flere borgere har peget på, at der mangler muligheder for at komme af med sit affald. Især Nyhavn er fremhævet som eksempel, hvor der mangler affaldsspande. Dette volder især problemer i sommerperioden med affald på gaderne (idekortforslag). Det er også blevet foreslået at der sættes flere "pizzabakke-affaldsspande" op (idekortforslag).

7.g. Smiley-ordning til miljøet

Smiley-ordning skal udvides til også at omhandle miljø, fx partikeludledning.

Indre By Lokaludvalg

8. INDSATSOMRÅDE

Affaldssortering

Små erhvervsdrivende er i dag tvunget til at sortere deres affald hver for sig og i hver deres affaldscontainer. Der skelnes ikke mellem de enkelte virksomheder og deres forskellige behov for at komme af med affald. Således skal alle små erhvervsdrivende betale den samme afgift for affaldshåndteringen, som også stiller krav om at hvert firma har hver deres affaldscontainer, hvilket volder pladsproblemer i Indre Bys gårdmiljøer.

FORSLAG TIL HANDLING

8.a. Det flyder med affaldscontainere i Indre Bys gårde

Der skal iværksættes et projekt, der koordinerer affaldssorteringen og finder en løsning på, hvordan flere små virksomheder kan bruge den samme affaldscontainer – der er fysisk ikke plads til de mange containere i Indre Bys gårde.

8.b. Batteri/pærecontainere

De opstillede battericontainere er gode og bør integreres med et system, der også kan modtage lavenergipærer.

8.c. Private – kommunale partnerskaber

Brug de lokale kræfter og ildsjæle, hvis en mindre lokal opgave skal løses: Hvis der ikke er råd til en gartner, der kan bruge tid i og omkring Havnegade-projektet, så involver de lokale ildsjæle; forsyn dem med redskaber og et skur og indgå en aftale om, at de har ansvaret for området.

7. INDSATSOMRÅDE: DET GRØNNE OG BLÅ ELEMENT

7.a. Miljøstrategi

Københavns Kommune finder initiativet spændende og i tråd med visionerne i Københavns Kommunes Klimaplan. Kommunen ser frem til at høre mere om de konkrete planer og opfordrer lokaludvalget til at kontakte Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en dialog om projektet.

7.b. Borgerdrevne miljøprojekter

Københavns Kommune bakker op om lokaludvalgets målsætning om at reservere puljemidler til borgerdrevne miljøprojekter. Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at stifte bekendtskab med andre 'grønne' projekter i byen, fx Prags Have eller de urbane haver i Ørestaden.

7.c. Kompost

Københavns Kommune bakker fuldt ud op om lokaludvalgets planer for kompostering. Lokaludvalget kan kontakte Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en videre dialog om projektet.

7.d. Støjmålinger

Nye støjmålinger er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler. Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker, at Borgerrepræsentationen i april vedtog en støjhandlingsplan, der blandt andet gør, at al fremtidig vedligeholdelse bliver med støjdæmpende asfalt, ligesom tilladte hastigheder bliver nedsat.

7.e. Konference om miljøvenlig transport

Københavns Kommune bemærker, at forslaget er i tråd med visionerne i Københavns Kommunes Klimaplan og kommunens visioner om grøn vækst og grøn mobilitet. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

7.f. Flere affaldsspande

Københavns Kommune bemærker, at der i 2010 blev påmonteret nye indkast til affald som ispapir og andet såkaldt gadeaffald på de eksisterende indkast til det centrale sug i Nyhavn (de steder som beboerne afleverer deres poser med dagrenovation). Planen er, at Center for Renholds affaldskurve, der er placeret mellem indkastene til det centrale sug også kobles på det centrale sug.

Pizzakurve opstilles og tømmes af Center for Renhold. Henvendelser med ønske om opstilling af flere kan rettes til Center for Renhold.

7.g. Smileyordning til miljøet

Københavns Kommune ser frem til at høre mere om de konkrete planer for området. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

8. INDSATSOMRÅDE: AFFALDSSORTERING

8.a. Det flyder med affaldscontainere i Indre Bys gårde og

8.b. Batteri/pærecontainere

Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at starte dialog med bydelens virksomheder om problemet. Teknik- og Miljøforvaltningen nævner hertil, at det er muligt for de mindre erhvervsdrivende at dele affaldsbeholdere. Lokaludvalget kan endvidere henvende sig til Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en videre drøftelse af forslagene.

8.c. Private – kommunale partnerskaber

Generelt er der opbakning fra Teknik- og Miljøforvaltningen til involvering af frivillige i renholdelse af byens grønne områder. Hvis der træffes beslutning om, at lokale frivillige skal stå for renhold i Havnegade, bør der oprettes et "Havnegade-renholdsforening", så kommunen dels har en garanti for at området faktisk bliver renholdt og dels har en kontakt til de frivillige.

TRAFIK

MÅLSÆTNING

Det er Indre By Lokaludvalgs målsætning, at Indre Bys gennemkørende trafik reduceres betydeligt, herunder især den tunge trafik.

BAGGRUND

De trafikale udfordringer udgør i dag et markant problem i Indre By. De mange biler og lastbiler øger koncentrationen af sundhedsskadelige partikler, bidrager til forøget udslip af drivhusgasser, er støjende og skaber usikre og utrygge forhold for beboere og brugere at bo og færdes i byen, ligesom den skaber barriereeffekter omkring bydelens herlighedsværdier.

København ønsker at være verdens bedste cykelby og fremme cyklismen som transportform. Dog er der problemer med at få plads til de mange cykler, der er i Indre By i dag. På cykelstierne kæmpes der om pladsen, og fodgængere kan ofte se fortovene blive medtaget som cykelareal.

Indre Bys borgere og lokaludvalg mener ikke, at der skal etableres flere parkeringspladser. Tværtimod skal der frigøres plads til at realisere de strategier, der peger på at fremme mulighederne for de bløde trafikanter betydeligt, herunder Københavns Kommunes fodgængerstrategi. Der skal i nogen grad prioriteres muligheder for korttidsparkering ved skoler og institutioner.

Lokaludvalget peger på, at den gængse parkeringsstrategi, hvor en nedlagt parkeringsplads på overfladen skal føre til en erstatningsparkerings andetsteds, skal gentænkes. Der skal rokkes ved princippet, at det er en rettighed at have sin bil stående foran hoveddøren. Det er lokaludvalgets anbefaling, at en stor del af overfladeparkering principielt bør overføres til underjordisk parkering for at give plads til andre mere levende aktiviteter.

Den kollektive trafik er ikke behandlet i dette tema. Der henvises til det fællestema som Indre By Lokaludvalg har skrevet sammen med Christianshavns Lokaludvalg: Den gennemkørende trafik.

9. INDSATSOMRÅDE

Reduktion af biltrafikken

Lokaludvalget og borgerne i Indre By peger på, at der bør laves helhedsorienterede løsninger i København, der skaber en generel reduktion af trafikken.

FORSLAG TIL HANDLING

9.a. Ingen ringgader i bydelen

2012-2015: Ringgader gennem bydelen skal nedlægges.

9.b. Minimer biltrafikken i Indre By

2012-2015: Det skal besværliggøres at tage bil med ind til Indre By; fx ved betalingsring, vejindsnævninger omlægning af parkeringsarealer for biler til arealer for gang og cykling mv.

9.c. MM koncept

2011: Lokaludvalget ønsker at drøfte mulighederne med Mobility Management konceptet

9.d. Letbaner – hvor og hvordan?

Lokaludvalget ønsker, sammen med Miljøpunkt Indre By – Christianshavn, at sætte fokus på og få viden om overfladef trafik –letbane på en konference. Lokaludvalget og Miljøpunkt vil gå videre med dette i 2011-2012.

9.e. Cykelparkering

Lokaludvalget ønsker at lave en konkurrence i samarbejde med Cykel Sekretariatet, Københavns Kommune, om cykelparkering.

10. INDSATSOMRÅDE

Tung Trafik

Der er for megen tung trafik i Indre By uden ærinde i bydelen, og det er borgernes og lokaludvalgets opfattelse, at der skal arbejdes seriøst på at begrænse den mest muligt.

FORSLAG TIL HANDLING

10.a. Dialog

2011: Center for Trafik arbejder på at skabe kontakt til de firmaer, som laver kort til de udenlandske GPS'er, som i dag viser vej igennem byen, fra færgerne i Frihavnen. Den løbende kontakt og gensidige orientering vedr. udviklingen på området skal fortsætte.

10.b. Trafikskilte

2011: Bedre skiltning og fysiske barrierer kan få de danske og udenlandske chauffører til at finde udenom Indre By.

10.c. Kør udenom

2011-2015: Kun vedkommende tung trafik skal ind i byen.

11. INDSATSOMRÅDE De bløde trafikanter

Det er målet, at forholdene for de bløde trafikanter opprioriteres betydeligt.

Det skal være nemt og tiltalende at komme rundt som cyklist og fodgænger. Hvor man ikke ønsker cyklister på fodgængerarealer, f.eks. på Købmagergade, skal det gøres vanskeligt at færdes på cykel.

FORSLAG TIL HANDLING:

11.a. Bus og cykelgade

2012-2015: Frederiksborggade fra Søtorvet til Nørreport omlægges til en gade for bløde trafikanter og busser.

11.b. Adskillelse

2011: Klar og tydelig adskillelse mellem cyklister og gående, hvor de krydser hinandens baner (bl.a. Søtorvet). Lokaludvalget bidrager med viden om de steder, der er særligt farlige i Indre By

11.c. Fodgængerruter i Indre By

2011: Lokaludvalget vil komme med forslag til egentlige fodgængerruter gennem Indre By. Ruterne vil tilskynde og understøtte fodgængerstrategiens ambition om at få københavnernes til at gå mere.

Indre By Lokaludvalg

9. INDSATSOMRÅDE: REDUKTION AF BILTRAFIKKEN

9.a. Ingen ringgader i bydelen

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker, at Københavns Kommune ikke har planer om at nedlægge Ring 2 gennem Indre by. Ring 2 har i kommuneplanen status som en regional vej. De regionale veje skal forbinde København og den øvrige region. Der skal her sikres en hensigtsmæssig og glidende afvikling af biltrafikken. Gennemkørende biltrafik, herunder en stor del af den tunge trafik, søges samlet på de regionale veje under størst mulig hensyntagen til miljø og trafiksikkerhed. Hvor det er muligt, forbedres busfremkommeligheden for de store buslinier (A-busser og S-busser). Mange af de regionale veje er samtidigt vigtige cykelforbindelser, så her skal også cykeltrafikken fremkommelighed og sikkerhed tilgodeses.

9.b. Minimer biltrafikken i Indre By

Københavns Kommune arbejder på, at trafikken i Indre By skal reguleres således, at mulighederne for pendling via offentlig transport forbedres. Hermed sigter kommunen på at reducere unødvendig biltrafik og parkering i bydelen. Kommunens vision for trafik i Indre By er på den anden side også, at der skal skabes gode forhold for den type biltrafik, som er nødvendig for eksempelvis erhvervs- og forretningsliv og reducere søgetiden efter parkering for såvel beboere og erhvervsliv. Københavns Kommune har i Kommuneforum haft et samarbejde med en række omegnskommuner om indførsel af trængselsafgift.

9.c. MM koncept

Københavns Kommune ser frem til at høre mere om Mobility Management konceptet og lokaludvalgets drøftelser

9.d. Letbaner – hvor og hvordan?

Borgerrepræsentationen har i 2010 pålagt Økonomiforvaltningen i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen at udarbejde en analyse af, hvor der er størst behov for at anlægge næste etape af metroen efter Cityringen. I samme forbindelse blev forvaltningerne pålagt at belyse behovet for udbygning af den kollektive trafik med anlæg af letbaner og eller højklasse buslinier. På baggrund af første del af undersøgelsen (screeningsfasen) vedtog Borgerrepræsentation 15. juni 2011, at der i den næste fase (analysefasen) skal arbejdes videre med mulighederne for: dels at øge metrosystemets kapacitet i det centrale byområde og at metrobetjene de endnu ikke banebetjente, tætte dele af byen - herunder også byudviklingsområderne i Nordhavn og Sydhavn, og dels at kombinere dele af de undersøgte letbaneløsninger med en eventuel letbane i Ring 3 og metroløsninger i de tætte bydele. Københavns Kommune har allerede været i dialog med flere lokaludvalg herom og fortsætter gerne denne dialog.

9. e. Cykelparkering

Teknik- og Miljøforvaltningen er positiv overfor lokaludvalgets forslag om afholdelse af en konkurrence om cykelparkering i samarbejde med Cykelsekretariatet og ser frem til en henvendelse fra lokaludvalget om projektet.

10. INDSATSOMRÅDE: TUNG TRAFIK

Teknik og Miljøforvaltningen bemærker til indsatsområdet generelt, at det er korrekt, at der er en del gennemkørende tung trafik ad henholdsvis H.C. Andersens Boulevard, Nørre Voldgade-linjen og i nogen grad af søgaderne. Alle disse veje (ruter) er i dag regionale veje, så det er samtidig hér, at kommunen ønsker, at den tunge trafik på tværs af bydelene skal køre. Derfor kan en del af denne trafik opleves som uvedkommende tung trafik for så vidt angår bydelen "Indre By" og "Christianshavn", men ikke uvedkommende tung trafik for byen "København" under ét hele. Dog kan det siges, at der foregår en del tung trafik fra Nordhavn via Nørre Voldgade og ud af byen med især containertrafik - denne trafik vil dog i fremtiden benytte Nordhavsvej ud af Nordhavn, så løsningen på størstedelen af den gennemkørende tunge trafik igennem Indre By er på vej.

10.a. Dialog

Københavns Kommune har taget kontakt til udbydere af GPS-grundkort i Danmark og udleveret de nyeste data. Firmaerne kan altid henvende sig til Center for Trafik og få nyeste opdatering.

10.b. Trafikskilte

Københavns Kommune bemærker, at der i Strategi for tung trafik arbejdes med etablering af lokale lastbilforbud. Indre By er dog i dag allerede godt dækket ind med f.eks. standsningsforbudszonen for lastbiler over 18 tons i middelalderbyen, gennemkørselsforbud for lastbiler over 18 tons ad Vester Voldgade og gennemkørselsforbud for lastbiler over 12 tons på St. Kongensgade / Bredgade / Nyhavnsbroen. Dermed er der allerede gjort en hel del for at fredeliggøre Indre By for uvedkommende tung trafik. Strategi for tung trafik anbefaler også at skilte bestemte ruter for lastbiler, der skal på tværs af, og uden om, de sarte byområder i København. Lastbilerne skal ledes ad det anbefalede rutenet for lastbiler, der især ville henvende sig til lejlighedsvis gæster i byen - herunder udenlandske chauffører. Lokaludvalget kan henvende sig til Center for Trafik mhp. en videre drøftelse af forslaget.

10.c. Citylogistik

Kommunen er ved at igangsætte et forsøg med citylogistik, som netop skal sikre omlastning fra store lastbiler til mindre og mere miljøvenlige køretøjer, som fx eldrevne biler. Lokaludvalget kan kontakte Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. videre dialog om projektet.

10.d. Kør udenom

Teknik & Miljøforvaltningen bemærker, at der allerede er gjort meget for at sikre, at kun vedkommende tung trafik betjener Indre By. Yderligere tiltag kunne inkludere etablering af et skiltet anbefalet rutenet for lastbiler, etablering af trængselsafgifter som har potentiale til at sikre at kun tung trafik med ærinde vælger at køre ind og betale afgiften, samt strengere og dynamiske krav til miljøzonen. Miljøzonekravene har ikke direkte indflydelse på den tunge trafik. Dog kan en løbende skærpelse af kravene for lastbiler/busser medføre, at det er det nyeste og reneste materiel, der betjener byen. Samtidig kan inkludering af krav til varebiler og personbiler medføre, at unødigt brug af ældre varebiler (som erstatning for en optimalt lastet lastbil) også have effekt. Derudover har Citylogistikprojektet potentiale til - måske - i fremtiden, at varetage en del af vareleveringen til f.eks. Middelalderbyen, men det er for tidligt at sige noget om.

11. INDSATSOMRÅDE: DE BLØDE TRAFIKANTER

Kommentar til indsatsområdet generelt:

Mere transport på cykel og til fods er nogle af hovedpunkterne i Københavns Kommunes bylivsstrategi "Metropol for mennesker". På Købmagergade er der indført brudte ensretninger, hvilket besværliggør cykling på hele strækningen. Derudover arbejdes der i overensstemmelse med cykelpolitikken med et net af cykelstier parallelt med gågaderne.

11. a. Bus og cykelgade

Københavns Kommune bemærker, at kommunen anlægger en cykelsti over Søtorvet fra Frederiksborggade til Vendersgade. Det er målet at skabe en forbindelse fra Søtorvet via Vendersgade til Nørregade. Københavns Kommune prioriterer denne forbindelse over udvidede cykelstier i Frederiksborggade.

11. b. Bedre Skiltning til bløde trafikanter

Teknik- og Miljøforvaltningen modtager gerne input om steder, hvor det skaber problemer, at cyklende og gående krydser hinanden.

11. c. Fodgængerruter i Indre By

Københavns Kommune og Teknik- og Miljøforvaltningen indgår gerne i dialog om forslag til fodgængerruter.

BYRUM OG BYLIV

MÅLSÆTNING

Det er Indre By Lokaludvalgs vision, at byrum skal være sanselige (opholds-)rum, der inspirerer og inviterer til forskellige former for ophold, imens vi føres gennem byen.

Indre Bys målsætning læner sig op ad, og supplerer, de tre mål i bylivsstrategien "Metropol for mennesker": mere byliv for alle, flere går mere og flere bliver længere.

Som forudsætning for at de 3 mål bliver til virkelighed, lægger Indre By Lokaludvalg især vægt på forskellige muligheder for ophold i byen samt sikre og trygge forhold.

BAGGRUND

Byrummene i Indre By skal i større grad lægge op til forskellige former for ophold. Der er behov for stilleområder, hvor refleksion og afkobling fra byen er i centrum. Der er også brug for aktive byrum, som lægger op til større armbevægelser; sjov og leg, som kan rumme de mange børn og unge, som bor i bydelen. Det "blå rum" skal med andre ord kunne rumme Indre Bys borgere og brugere og deres mangfoldighed i alder, interesser og muligheder.

12. INDSATSOMRÅDE

Byrum

Lokaludvalget foreslår, at Indre Bys byrum skal tænkes sammen i lange grønne stræk. Den urbane lommepark i Indre By skal karakteriseres ved at være robust og skal kunne klare stor sli-tage; forskellige former for belægninger, grønne tage og gavle, mere natur og ikke mindst borde og bænke, der gør det attraktivt at sætte sig ned og nyde udelivet. På borgerTOPmødet blev det foreslået, at man tilbyder alle interesserede bolig-/ejerforeninger mfl. et espalier, der efter aftale passes af en beboer eller en vicevært. Ideen er udført på Nørrebro.

FORSLAG TIL HANDLING

12.a. Voldanlægget

2012-2015: Genetablering af Københavns Voldanlæg ved at anlægge en lommepark i Aborrepareren, som forbinder sig historisk og kulturelt til Tivoli og Ørstedes Parken.

12.b. Bydelens pladser

2011-2012: Lokaludvalget ønsker at indgå i dialog med Københavns Kommune om en af bydelens mest centrale pladser, Dyrkøb om, hvordan denne plads i samspil med Frue Plads kan få et nødvendigt løft.

12.c. Søerne

Søerne er et markant og rekreativt område ikke bare for Indre Bys borgere, men for hele København. Området skal udvikles, så ophold ved og omkring søerne bliver endnu mere attraktivt for alle.

12.d. Sankt Pauls Plads

2011-2012: Omkring Sankt Pauls Plads bor der mange mennesker, og der foregår en masse liv. Pladsen ligger død hen pga. dens kedelige karakter: Renovering af Skt. Pauls Plads vil revitalisere byrummet og skabe nye muligheder for udeliv i området. Muligheden for at etablere en café eller lignende ville give kvarteret et løft.

12.e. Grønne tage

2011-2012: Lokaludvalget og borgerne ønsker at indgå i en dialog med forvaltningerne og boligforeninger om etableringen af grønne tage og gavle.

12.f. Offentlige toiletter

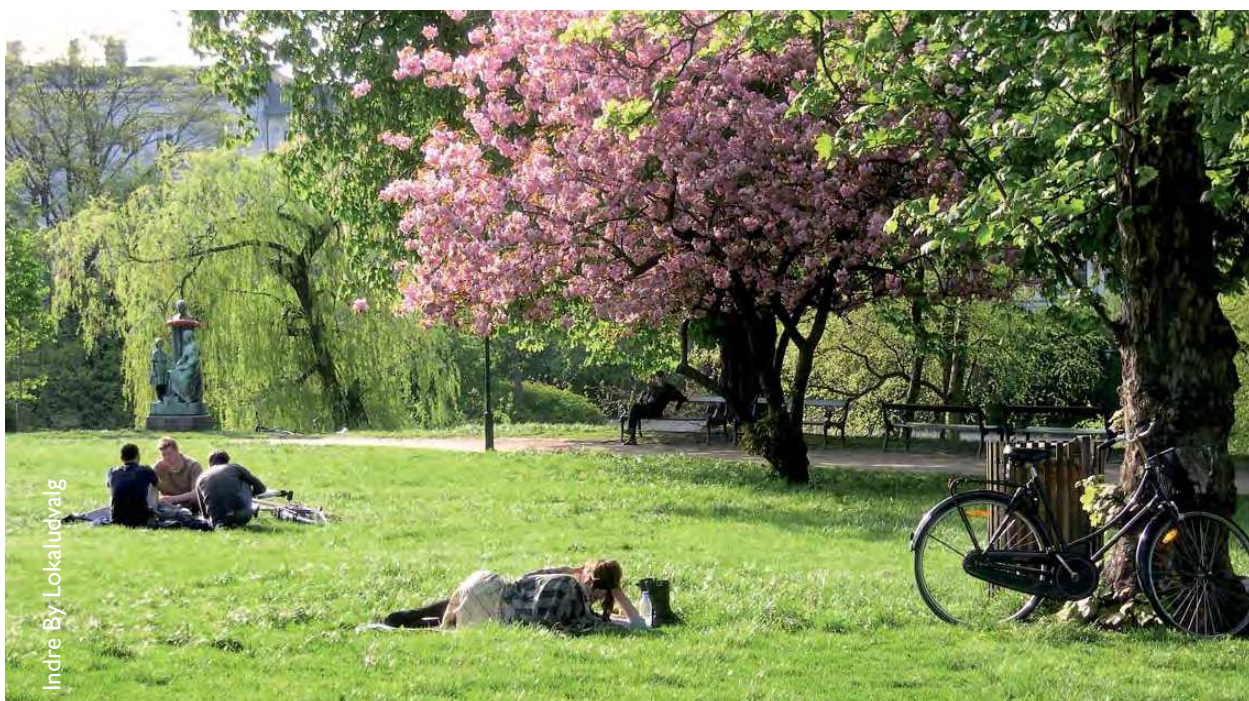
Der skal etableres (bemandede) offentlige toiletter i Indre By. Ønsket om at Københavnerne og turisterne opholder sig i byrummene, skal som minimum følges op med muligheder for at komme på toilettet.

12.g. Belysning

Det skal være trygt at færdes i Indre By. Lys på udvalgte steder – evt. gangliner kan være med til at skabe en større tryghed for bløde trafikanter om aftenen. Lokaludvalget ønsker sammen med forvaltningen og andre interessenter at drøfte en belysningsstrategi for Indre By.

12. INDSATSOMRÅDE: BYRUM

12.a. Voldanlægget

Lokaludvalget kan henvende sig til Teknik- og Miljøforvaltningens Center for Park og Natur mhp. en dialog om forslaget. Aborreparken er dog ikke udpeget som lommepark i Københavns Kommunes lommeparkkatalog. Lommeparkerne kan kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

12.b. Bydelens pladser

Dyrkøb indgår i "Strategi for udvikling af Middelalderbyens Byrum" som en foreslået indsats. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

12.c. Søerne

Københavns Kommune finder projektet spændende og ser frem til lokaludvalgets konkrete ideer.

12.d. Sankt Pauls Plads

Forslaget er i tråd med målsætningerne i Københavns Kommunes bylivsstrategi: Metropol for mennesker. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

12.e. Grønne tage

Lokaludvalgets forslag om grønne tage er i tråd med forslag til kommuneplan 2011, hvori det beskrives, at der i lokalplaner kan optages bestemmelser om bl.a. begrønning af overflader mv. og med Københavns Kommunes Klimaplan, hvor grønne tage indgår som initiativ. Københavns Kommune stiller i publikationen "Miljø i byggeri og anlæg" krav om, at tage med 0-30 graders hældning skal begrønnes ved renovering og nybyggeri. Dette gælder alle offentlige byggerier og anlægsprojekter samt støttet byggeri.

12.f. Offentlige toiletter

Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

12.g. Belysning

Københavns Kommune ser frem til lokaludvalgets konkrete visioner vedrørende belysning og bakker op om lokaludvalgets plan om at finde sponsorer.

Indre By Lokaludvalg

MIDLERTIDIGE BYRUM OG BYGGEPROJEKTER

MÅLSÆTNINGER

Indre By skal være et rart sted at opholde sig – også under store anlægsperioder.

Borgere og brugere skal kunne orientere sig i byen. Det er derfor vigtigt, at borgere og brugere af Indre By løbende orienteres om, hvor og hvornår, der sker ændringer i gade- og bybilledet.

BAGGRUND

København som helhed og Indre By i særdeleshed er under ekspansiv udvikling. I de kommende år er det især store projekter som Metrocityringen, ombygningen af Nørreport Station, Købmagergade m.fl., der påvirker og forandrer Indre By markant. Arbejdet afstedkommer ofte store gener for de borgere, der bor og færdes i de berørte områder, og de erhvervsdrivende frygter for deres omsætning.

13. INDSATSOMRÅDE

Midlertidighed som byrumsstrategi

Lokaludvalget ser den kommende tids mange byggeprojekter som en mulighed for at tænke byrum og midlertidighed mere sammen. De mange byggepladser er til irritation og gene for både borgere og brugere af Indre By og lokaludvalget ønsker at ændre irritation til attraktion, hvilket skal ske ved skabe attraktive og midlertidige byrum ved de mange byggepladser. I samarbejde med de forskellige bygherrer bør kommunen og lokaludvalget arbejde på, at der med større byggeprojekter følger handleplaner for midlertidig brug af det byrum, projektet berører.

I gennem borgerinddragelsesprocessen har byrum og midlertidighed været et centralt emne. På et borgermøde den 24. marts blev emnet debatteret med Københavns Kommunes Stadsarkitekt, og der var stor enighed omkring nødvendigheden af at gøre noget så Indre By ikke taber i værdi – økonomisk og kulturelt under de næste mange års "byggekao". Netop fordi de midlertidige byrum ikke vil bestå, opstår der nye muligheder for at eksperimentere med byrumsinstallationer, der ellers normalt ikke er "plads" til.

FORSLAG TIL HANDLING

13.a. Byggepladser og midlertidighed

2011-2012: Byudviklingsgruppen mødes med kommunen og bygherrer og påbegynder en dialog om, hvordan midlertidighed kan tænkes ind i større byggeprojekter.

13.b. Byrum og dialog

Den første del af Frederiksborggade ved Israels Plads omdannes til en grøn plads, Linnés Plads, hvor der opstilles flytbare borde og stole i den periode, hvor Ny Nørreport bygges.

13.c. Containerhegn på Rådhuspladsen

2011-2012: Lokaludvalget undersøger sammen med kommunen mulighederne for at lave et container-hegn på Rådhuspladsen, mens den ombygges. Containerne lejes billigt ud til

private virksomheder (eks. caféer, blomsterhandler, udstillinger) mod det krav, at de åbner op ud imod Rådhuspladsen og aktiverer rummet.

13.d. Gadeinstallationer

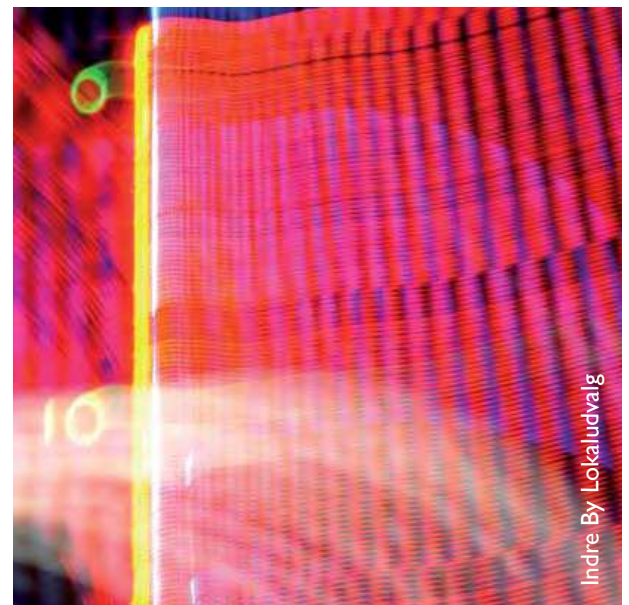
2011: Midlertidige gadeinstallationer på Købmagergade: Mal små sjove billeder a la tegningerne fra børnebøgerne 'Pedersen og Findus' på de midlertidige byggeinstallationer, som man kan gå og kigge efter. Kobl det eventuelt sammen med geocatching, så man ved, at der f.eks. er ti billeder på vej fra Nørreport til Højbro Plads.

13.e. Flere bademuligheder

2012-2015: Åbne op for muligheder for at bade andre steder end i havnebadene, så københavnere kan mødes til et morgenbad tæt på deres bopæl (og hunde kan få en svømmetur). Se i øvrigt også Indre By –og Christianshavns Lokaludvalgs fællestema: Inderhavnen.

13.f. Levende støvfiltre

Anvend mobil vegetation til støvfiltre omkring byggepladserne.

14. INDSATSOMRÅDE

Kommunikation og Byggeprojekter

I forbindelse med større byggeprojekter ønsker Lokaludvalget, at der bliver udarbejdet en konkret kommunikationsplan, der skal sikre, at borgere og brugere af det konkrete område har tilstrækkeligt med kanaler; hvorigennem de kan holde sig opdateret på byggeprojektets status, forventede deadlines, særlige forhold/tidspunkter; ændringer i gadebilledet, alternative ruter mv.

Byggeprojekter kan også bruges fremadrettet som inspirationskilde for store og små legebørn, der er nysgerrige på, hvad der sker på en byggeplads. Lokaludvalget forestiller sig, at man kan tænke kreativitet og læring ind i et byggeprojekt og måske være med til at gøre matematikundervisningen mere vedkommende.

FORSLAG TIL HANDLING

14.a. Information

2011: Opsætning af digitale oplysningstavler med kontaktoplysninger på ansvarlige i kommunen og/eller entreprenøren.

14.b. Udkigshuller til byggepladsen

Udkigshuller til byggepladsen. Hvad sker der lige nu, hvor langt er de, hvordan ser en traktor ud, se hvor store maskiner der skal til at bygge, skubbe og grave

14.c. Kreative hegn

Lokaludvalget er i dialog med Metroselskabet om, hvordan hegnene rundt om byggepladserne kan udsmykkes og anvendes. Lokaludvalget ønsker, som en videreudvikling af inddragelsen af børnenes visioner i bydelsplanlægningen, bl.a. at inddrage børns ideer og drømme i udsmykningen af byggepladsindhegningen.

14.d. Byggepladsbiennale

Byggepladser behøver ikke at være kedelige og grå kolosser. Det er Indre Bys forslag at entreprenørerne ansføres til at gå med i et projekt om at udvikle "den gode byggeplads". Til dette kunne man evt. inddrage uetablerede kunstnere.

13. INDSATSOMRÅDE: MIDLERTIDIGHED SOM BYRUMS-STRATEGI

Lokaludvalgets visioner om midlertidig anvendelse af byrum er i overensstemmelse med "Gang i København". Der skal gives selvstændig tilladelse til afholdelse af hver aktivitet.

13.a. Byggepladser og midlertidighed

Københavns Kommune er som udgangspunkt åbne over for et møde med lokaludvalget og bygherrer vedrørende midlertidige aktiviteter på byggepladser og ser frem til at høre mere. Lokaludvalget opfordres endvidere til at tage kontakt til Metroselskabet mhp. en dialog om byggepladserne i forbindelse med metrobyggeriet.

13.b. Byrum og dialog

Københavns Kommune vil se på og tage stilling til eventuel tilladelse, når og hvis der forekommer konkrete planer for et grønt område på Linnés Plads.

13.c. Containerhegn på Rådhuspladsen

Københavns Kommune finder projektet spændende og ser frem til at høre mere om de konkrete planer. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler. Københavns Kommune opfordrer desuden lokaludvalget til at indgå i dialog med Metroselskabet om forslaget.

13. d. Gadeinstallationer

Københavns Kommune bakker fuldt ud op om lokaludvalgets planer om at forskønne byens rum, som fx via børnetegninger på midlertidige byggeinstallationer. Ved konkret udførelse henvises Københavns Kommune til Teknik- og Miljøforvaltningen for tilladelse.

13. e. Flere bademuligheder

Københavns Kommune bemærker, at kommunens målsætning er, at der inden udgangen af 2015 skal være badevandskvalitet i hele Københavns Havn (Agenda 21-plan 2008-2011). Der er dog andre sikkerhedsmæssige grunde til, at svømning kun kan tillades i havnebadene, idet der skal være en adskillelse mellem svømmere og fartøjer på vandet.

13.f. Levende støvfilter

Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at samarbejde med Metroselskabet om projektet.

14. INDSATSOMRÅDE: KOMMUNIKATION OG BYGGE-PROJEKTER

14.a. Information

Ideen om kommunikation via digitale oplysningstavler er en god idé, som Københavns Kommune er interesseret i at høre mere om. Som udgangspunkt er projektet ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

14.b. Udkigshuller til byggepladsen

Det foreslåede projekt angående udkigshuller ved byggepladsen er en god idé, som Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at videreudvikle i samarbejde med ansvarlige byggeselskaber.

14.c. Kreative hegn

Københavns Kommune finder lokaludvalgets projekt interessant og opfordrer lokaludvalget til at fortsætte samarbejdet med Metroselskabet om udsmykning af hegnene omkring byggepladser.

14.d. Byggepladsbiennale

Københavns Kommune finder lokaludvalgets forslag interessant og ser frem til at høre mere om lokaludvalgets samarbejde med entreprenører og kunstnere.

SOCIALE FORHOLD

MÅLSÆTNINGER

I Indre By møder vi dagligt mennesker med sociale problemer. Dem vil lokaludvalget gerne tage et medansvar for. Flertallet er ikke borgere i Indre By, men byens centrum virker tiltrækkende på mange, som i storbyens midte søger et socialt fællesskab, oplevelser og/eller indtægtsmuligheder.

Men der er også borgere i Indre By, som må betegnes som udsatte eller truede i deres livsgrundlag. Også dem vil lokaludvalget fokusere på.

Endelig er der enlige mennesker; mange ældre, men også yngre mennesker, som uden at kunne beskrives som truede, har et svagt (eller intet) socialt netværk og i nogle tilfælde også en meget sporadisk tilknytning til kolleger på en arbejdsplads.

For disse tre grupper ("vagabonderne", de truede borgere og de enlige) har vi sat som mål at afklare, om der findes områder, hvor lokaludvalget kunne støtte eller selv tage initiativer:

BAGGRUND OG INDSATSOMRÅDE

Under lokaludvalgets dialog med borgere og brugere i forbindelse med bydelsplanprocessen har ganske mange tilkendegivet, at man forventer, at kommunen tager hånd om problemerne med hjemløse og andre truede eksistenser.

Ældrerådet i Indre By ophører sit virke med udgangen af 2012, så der vil være en række udfordringer for denne aldersgruppe (+60). Lokaludvalget har mødtes med Ældrerådet og aftalt at samarbejde omkring dette.

Lokaludvalget har også holdt møde med repræsentanter for den kommunale hjemløseindsats og en række organisationer, der på frivillig basis yder hjælp og bistand til denne gruppe.

Lokaludvalgets arbejdsgruppe for dette område (i det følgende omtalt som Arbejdsgruppen) vil gennem et samarbejde med disse instanser søge at få et nærmere kendskab til området og nogle af de uløste problemer, der kan afgrænses, og hvor lokaludvalget kunne støtte nye initiativer.

15. INDSATSOMRÅDE Ældreområdet

Socialforvaltningens fattigdomsundersøgelse peger på, at der er fattige mennesker – også i Indre By. Hvis man som ældre er enlig og kun har sin folkepension uden supplerende indtægter som økonomisk grundlag, vil der være risiko for, at der også kan opstå social fattigdom i form af manglende familie, venner og bekendte i nærmiljøet.

FORSLAG TIL HANDLING

15.a. Fattigdom i Indre By

I samarbejde med kommunen og private organisationer vil lokaludvalget søge fattigdomsproblemets omfang blandt ældre afklaret.

15.b. Senior bofællesskaber

I samarbejde med kommunen og sociale boligselskaber vil Arbejdsgruppen søge afklaret behovet – og mulighederne – for at etablere lokale bofællesskaber målrettet denne gruppe.

16. INDSATSOMRÅDE

Hjemløse og andre socialt udsatte borgere

Lokaludvalget ønsker, at synliggøre og fokusere på gruppen, der er faldet gennem det sociale system. Det pirker til vor sociale samvittighed, når vi møder psykisk syge, flaskeklunsere, husforbisælgere, tiggere, misbrugere og håbløse entertainere, og vi kan skamme os over, at nogle mennesker måske på grund af psykisk sygdom eller misbrug er nødt til ud over at slås med sådanne vanskeligheder også skal klare sig uden fast bopæl og fast tilknytning til et dagligt arbejdsfællesskab. Desuden kan disse borgere skabe utryghed for beboere og handlende i Indre By.

FORSLAG TIL HANDLING:

16.a. Undersøgelse

I samarbejde med frivillige organisationer og kommunale medarbejdere vil lokaludvalget udpege nogle områder, der kunne have behov for en styrket indsats. Ved at gøre os bekendt med de hidtidige erfaringer håber vi at kunne afdække nye muligheder for en supplerende, bedre og mere målrettet indsats på området.

Indre By Lokaludvalg

16.b. Midlertidige boliger

Undersøge om der er behov for supplerende midlertidige natlogier med sanitære installationer, og hvordan det kan organiseres (f.eks. i form af skurvogne?)

16.c. Konfliktløsning

Arbejdsgruppen vil samle erfaringer om konfliktløsningsmuligheder gennem dialog mellem de involverede parter.

16.d. Opsøgende Teams

Omkring svagt fungerende mennesker med psykiske lidelser har Lokaludvalget gennem høringsvar til forslaget til psykiatriplan for Region Hovedstaden peget på mangelen af opsøgende (tilkaldelige) psykiatriske teams i Indre By. Arbejdsgruppen vil følge udviklingen på området.

17. INDSATSOMRÅDE

Bedre forhold for ældre

Arbejdsgruppen har planer om at undersøge, om den offentlige trafik for gangbesværede m.fl. fungerer godt nok, og der er ønske om at initiere et pilotprojekt med etablering af fællesskab mellem borgere i lokalmiljøer.

FORSLAG TIL HANDLING

17.a. Bedre forhold til ældre

1. Cirkelbusserne fungerer ikke optimalt, så Arbejdsgruppen vil drøfte alternativer, f.eks. i form af et supplement.
2. Arbejdsgruppen vil tage initiativ til at starte et (eller flere) pilotprojekt(er) om lokale fællesskaber, kvarterhuse - eller kvarterlokaler - der skal rumme brugerstyrede fællesaktiviteter f.eks i en tom butik/lejlighed. Der har desuden været drøftelser om behov og muligheder for egentlige beboerfællesskaber for mindre grupper af borgere.

15. INDSATSOMRÅDE: ÆLDREOMRÅDET

15.a. Fattigdom i Indre By

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen anbefaler at udvide undersøgelsen til også at fokusere på udsatte voksne med misbrug og langtidsfattigdom. I dette tilfælde bør lokaludvalget etablere kontakt til Socialforvaltningen for rådgivning og afklaring om eventuel økonomisk støtte. Forslaget er i god tråd med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens politik på området, som blandt kan læses i kommunens strategi "Aktiv og Tryk hele livet".

15.b. Senior bofælleskaber

Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at henvende sig til boligselskaberne vedrørende forslaget om bofællesskaber for ældre. Københavns Kommune råder ikke over boliger udover den boligsociale venteliste, der er forbeholdt personer med et akut boligbehov, som fx skilsmisseramte, folk der er blevet sat på gaden mv.

16. INDSATSOMRÅDE: HJEMLØSE OG ANDRE SOCIALT UDSATTE BORGERE

16.a. Undersøgelse

Københavns Kommune opfordrer lokaludvalget til at undersøge forholdene for socialt udsatte i samarbejde med frivillige organisationer. Københavns Kommune henviser til, at lokaludvalget evt. kan indhente væsentlig viden i forbindelse med områdefornyelsen på Centrale Vesterbro og kan kontakte Kvarterudvikling i Teknik & Miljøforvaltningen.

Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

16.b. midlertidige boliger

Københavns Kommune bemærker, at det er et afgørende mål i kommunens hjemløsestrategi, at flest mulige hjemløse får egen bolig. Der arbejdes derfor helt overordnet efter et "housing first princip", hvilket vil sige, at den første indsats er at skaffe en bolig kombineret med massiv social støtte – blandt andet fordi det i sig selv kan være vigtigt at komme væk fra det gamle netværk. Skurvogne er således ikke en del af Københavns Kommunes politik på området. Boliger til socialt udsatte varetages af Socialforvaltningen, som lokaludvalget kan kontakte vedrørende en drøftelse af natlogier.

16.c. Konfliktløsning

Forslaget er i god tråd med Københavns Kommunes politik på området. I Socialministeriets rapport Byen som dagligstue? Byfornyelse med plads til socialt udsatte er der konkret anbefalinger til byplanlæggere og arkitekter om konfliktløsning og design af byrum, som både kan indeholde socialt udsatte og alle andre typer af byrumsbrugere.

16.d.- Opsøgende teams

Det er positivt, at lokaludvalget har fokus på problemstillingen og Københavns Kommune vil følge lokaludvalgets arbejde.

17. INDSATSOMRÅDE: BEDRE FORHOLD FOR ÆLDRE

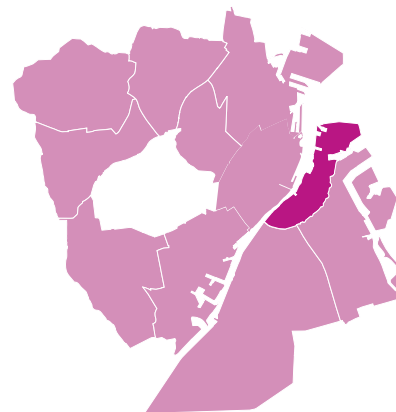
17.a. Bedre forhold for ældre

Københavns Kommune finder arbejdsgruppens initiativer interessante og ser frem til at høre mere. Vedrørende cirkelbusser bemærker Københavns Kommune, at CityCirkel-bussen i oktober 2010 blev omlagt til en A-bus-linje på baggrund af lave passagertal. Formålet med omlægningen var, at bussen i højere grad skulle opfylde et pendlerbehov og bidrage til, at der samlet set kommer flere passagerer i den kollektive trafik. Med budgetaftale 2011 blev det vedtaget, at byens busruter skal tilpasses, så de i højere grad kobles til andre højfrekvente transportmidler, som Metro og S-tog, så der skabes bedre sammenhæng i den kollektive transport og der sker en flytning af passagerer fra bus til metro. En drøftelse af citycirkelens rute skal derfor ske inden for bussens nuværende ramme, herunder økonomi.

PRÆSENTATION AF CHRISTIANSHAVN BYDEL

Christianshavn er på mange måder en særegen bydel: i kraft af sin historie, i kraft af sin geografi, i kraft af sin demografiske udvikling, i kraft af sin velbevarethed og i kraft af sin centrale beliggenhed.

Christianshavn er den eneste bydel, der har været selvstændig købstad. Christianshavn har også altid været et sted, hvor modsætningerne trivedes dør om dør: Lige fra begyndelsen, hvor meget økonomisk stærke enheder – handelskompagnerne – boede sammen med nogle af de fattigste. Middelstand har altid været underrepræsenteret på Christianshavn. I den florissante handelsperiode fandtes enorm rigdom (ofte fundet på slavehandelen) lige ved siden af de ludfattige folk, der bemandede skibene, tog slæbet – men erhvervede sig et udsyn, der rakte langt ud over landsbyens gadekær. I Industrialismens tid kom nogle af landets største – og mest forurenende – virksomheder til – og deres fattige arbejdere levede i noget af byens værste slum. Da industrialismen var ved at klinge af, kom '68 til. Mange intellektuelle søgte ud i Christianshavns slum, som de ved flittigt arbejde – og ofte på kant med magten – arbejdede op til nutidig beboelsesstandard. Christania er et meget synligt eksempel herpå – men det kan ses i enhver gård på Christianshavn.

Christianshavn er også en temmelig stor bydel – befolkningen er ikke ret stor – kun ca. 10.000 sjæle – men på Holmen (den tidl. Flådestation) og på Refshaleøen (tidl. B&W) findes store udviklingsmuligheder.

Christianshavn er også den eneste af de "gamle" bydele, der i kraft af sin geografiske beliggenhed har undgået såvel ødelæggende ildebrande som fjendtlige bombardementer. Rigdommen af bevaringsværdig arkitektur er derfor enestående – der er kun gået til, hvad mennesker har revet ned.

Christianshavn er samtidig midt i byen – som visse aktivister ville sige, kun et stenkast fra Christiansborg – men samtidig et sluttet bysamfund med sin specifikke identitet, som borgerne værner om og trives ved.

Det er derfor ansvarstungt at lave bydelsplan for Christianshavn – lad os håbe, at borgerne synes, vi har repræsenteret dem vell!

BYDELSVISION CHRISTIANSHAVN

HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag, og hvilken retning bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig i. Der foreslås nogle principper, som danner grundlag for den fremtidige udvikling. Bydelsvisionen afspejler på den ene side bydelens egenidentitet og på den anden, hvordan bydelen kan medvirke til at trække København i den retning, som Borgerrepræsentationen har givet i den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.

CHRISTIANSHAVN

HVILKEN TYPE BY VIL VI HAVE?

HVILKEN BEFOLKNINGSSAMMENSÆTNING?

"Vi ser Christianshavn som en bydel, præget af forskellighed – hvor direktøren og arbejdsmanden kan bo i samme opgang.

Vi ser Christianshavn som en bydel præget af fælles omtanke for miljøet, for indbyggerne og for vores fælles arv. Vi ser Christianshavn som en tilgængelig bydel.

Vi ser Christianshavn som en bydel, hvor kunst og kultur fortsat skal være en væsentlig faktor. Vi ser Christianshavn som en bydel med et socialt hjerte.

Vi ser – i kraft af dette – Christianshavn som en bydel, der har sin egen, delvist historisk betingede, identitet."

BYDELSKATALOG CHRISTIANSHAVN

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne udbygges under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

PRIORITEREDE PROJEKTER

BYRUM, HAVNEFRONT OG KULTURARV

1.d Bevarelse af havnemiljøet

Lokaludvalget ønsker at bevare Christianshavns særprægede havnemiljø, herunder sejlforende skibe og frie bolværker.

3.a. Byggeri i menneskelig skala

Christianshavn Lokaludvalg ønsker stringente retningslinier for arkitekturen i bydelen som kan bevare den skala og højde, som de christianshavnske huse er bygget i.

4. En grønnere og mere rekreativ bydel

Christianshavns Lokaludvalg ønsker flere grønne klatreplanter op ad husmure, grønne buske og træer i gaderne. Mange gader har små områder og hjørner, som foreslås omdannet til små opholdssteder eller lommeparker - nogle evt. midlertidige.

CHRISTIANSHAVN FRA VUGGE TIL GRAV

6. At leve og bo på Christianshavn

Lokaludvalget ønsker at skabe plads til alle på Christianshavn og fortsat kæmpe for at bydelen skal være mangfoldig.

TRAFIK

9.a Færre biler og bedre kollektiv transport igennem Christianshavn

Lokaludvalget ønsker at reducere den gennemkørende (og især tunge) trafik på bl.a. Torvegade.

BYRUM, HAVNEFRONT OG KULTURARV

CHRISTIANSHAVN FRA VUGGE TIL GRAV

TRAFIK

BYRUM, HAVNEFRONT OG KULTURARV

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND

Christianshavn er en Ø. En kunstig ø omgivet af vand på alle sider; hvor saltvandet fra Øresund skiller bydelen fra København, og brakvandet i Stadsgraven skiller bydelen fra Amager. Men vandet skiller ikke bare, det forbinder på samme tid Christianshavn mentalt med resten af verden

Duften af vand og hav giver plads til udlængsel, men vandet giver samtidig psykisk velvære, ro og plads til refleksion. Christianshavn er Københavns oprindelige kanalby med havn, hvor borgerne får forstærket indtrykkene af døgnets rytme, lys, vejr og af reflekserne fra vandet.

Derfor er vandet og havneanlægget helt centrale elementer for bydelens identitet.

1. INDSATSOMRÅDE

Livet ved havnen

Lokaludvalget mener, at der ved og på vandet i og omkring Christianshavn skal skabes nye måder at bo på, arbejde, handle og fordrive fritiden på. Nye livsformer på og ved vand skaber et anderledes og særegent miljø og styrker den mangfoldighed, som allerede findes og værdsættes på Christianshavn.

Fritidsfolket, der omfatter såvel kajak- og jollerøere samt ejere af motor- og sejlbåde, tæller mere end 1500 mennesker, som er bosat både i og udenfor Christianshavn. Men andelen af kanalbrugere kan meget vel være langt højere. Christianshavn Lokaludvalg har i undersøgelserne i forbindelse med bydelsplanen kun i begrænset omfang medtaget ejere af både langs kajerne, ligesom de mange familiemedlemmer, der ofte er tilknyttet det enkelte fartøj ikke er talt med. Idrætsgrupper, som f.eks. vandpoloklubben og kajakklubberne på Frederiksholm er heller ikke blevet spurgt i denne omgang. Når det i denne omgang ikke har været muligt at snakke med alle brugere, har Lokaludvalget i stedet koncentreret sine undersøgelser om, at dem der blev talt med skulle repræsentere et bredt udsnit af befolkningen (alder, køn, klasse, etc.)

Lokaludvalget mener, at aktiviteterne i og omkring fartøjerne og det sociale liv, der knytter sig dertil, er af stor værdi for medlemmerne og for Christianshavn som helhed. Der er således frugtbare potentialer i den sociale og kulturelle sameksistens af børn, unge og ældre, som vandaktiviteterne så succesfuldt fremmer. Vandaktiviteterne skaber fysiske og mentale fællesskaber på tværs af brugergrupper og for aktive brugere i og udenfor foreningslivet. Foreningslivet bidrager med uddannelse og oplysning om navigation og sikkerhed til søs.

Uofficielle kilder angiver Nettobådernes årlige passagerantal til ca. 400.000. Med DFDS Canal Tours er der derfor en lille million mennesker på kanalrundfart i København hvert år.

Adgangen til vandet, fastholdelse af det maritime miljø og en sund rekreativ anvendelse af havnearealerne har derfor høj prioritet.

FORSLAG TIL HANDLING

I.a. Husbåde

IPå Christianshavn er der plads til husbåde, men helst ikke i eksisterende kanaler og vandløb. Hvis der skal være flere husbåde på Christianshavn kræves det, at der anlægges ny kajplads. I så fald skal christianshavnerne inddrages og høres. Husbådernes fysiske dimensioner bør reguleres, ligesom Christianshavns Lokaludvalg ikke ønsker, at husbådene får permanente tilladelser til ophold. Refshaleøen og Christiansholm/Papirøen er med lokalisering yderst mod Øresund og direkte mod Inderhavnen velegnede placeringer, som mindre selvstændige kanalbydele med nye netværk af kanaler, der har plads til husbåde, forretninger, boliger og arbejdspladser på og langs kanaler.

Kanalbyen på Refshaleøen kan endvidere forlænges mod nord og øst.

I.b. Flere og bedre gennemsejlingsoplevelser

Der har tegnet sig et ganske ensartet billede af brugernes ønsker og visioner. De ønsker flere gennemsejlingsmuligheder, jvf. Den blå Rute, som vil give flere spændende muligheder i rolige vande. Eventuelle nye broforbindelser skal i denne sammenhæng tænkes ind, så de ikke hindrer og forringer mulighederne for sejlads. Der er et stort ønske om at bevare det unikke miljø i Christianshavns kanaler, hvor sejlbåde kan lægge til helt inde i byens centrum. Disse bynære muligheder lokker gæstesejlere til og er et i en europæisk storbyssammenhæng enestående fænomen, hvad også turister fra nær og fjern lovpriser.

Der findes et lille antal landgangssteder for rofolket i området, men der kunne godt være flere. Disse (eventuelt nye) landgangssteder må gerne være udstyret med anløbsbroer, borde, bænke og grillplads (som det findes og flittigt anvendes på Frederiksholm) - og toiletter som på teltpladserne i skovene. Hvis Christianshavn Lokaludvalg kunne opkvalificere disse forhold kunne roture blive til egentlige udflugter.

I.c. Nye Broer

Nye broer skaber ikke kun nye forbindelser, de kan samtidig medvirke til nye muligheder for bedre vandgennemstrømning og dermed højere vandkvalitet til gavn for mennesker, dyr og planter. På Christianshavn er mange naturlige vandveje spærret af vejdæmninger, som burde erstattes med broer. Borgerinddragelsesprocessen viste ønsker om nye broer til gennemsejling og miljøforbedringer: Reetablering af Værftsbroen, ny bro i forlængelse af Trangravsvej til Christiansholm, ny bro til forbindelse af Søminegraven og Erdkehlgraven mellem Holmen og Refshalevej, ny bro til erstatning af Torvegade ved Ravelinen

DFDS Canal Tours er med 110 ansatte om sommeren og 750.000 passagerer årligt Danmarks fjerde største turistforretning og servicerer Christianshavn med en betragtelig mængde turister. DFDS fremhæver ligeledes det unikke miljø i og omkring kanalerne, som noget der betager de tilrejsende og lokker dem til at nærstudere bydelen efterfølgende. Hvis der bygges bro over havnen, håber DFDS på, at den bliver så fleksibel som muligt, så den ikke hindrer sejlådernes mobilitet i kanalerne.

I.d. Bevarelse af havnemiljøet

Christianshavns Lokaludvalg opfatter sejlerlivet som en meget vigtig del af de christianshavnske kanalers herlighedsværdier og lokaludvalget ønsker, at adgangen til vandet rundt om Chri-

stianshavn bliver optimal, så tilgængeligheden til de offentlige og kommercielle rum ikke begrænses. Fri adgang til bolværker og både er herunder Christianshavns Lokaludvalgs højeste prioritet.

Der skal være større tilgængelighed ned til vandet ad små trapper, ned til små afsatser tæt på vandet og ad terrasseliggende trapper – og der skal være flere anlægspladser for kajakker, småbåde, færger og æbleskuder. Siddepladser og bænke skal suppleres betragteligt langs kanalerne.

Christianshavns Lokaludvalg mener også, at parkering langs vandsiden skal nedlægges.

I.e. Samlende funktioner

En multihal på Holmen, som også rummer muligheder for vandsport, er et ønske som flere i borgerinddragelsesprocessen har fremhævet, og i det hele taget er mange interesseret i samarbejde med andre af vandets brugere.

Endvidere har et antal adspurgte borgere givet udtryk for, at en badestrand ved Holmen ville være en vældig god ide.

---

2. INDSATSOMRÅDE

Naturstrategi

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND

Christianshavns volde er et stort og sammenhængende naturområde med populære gangstier og legepladser. Naturplejen af voldene har igennem de sidste årtier sigtet mod at fjerne beplantning, døde træer o.l. for at fremhæve de historiske og arkitektoniske aspekter. Christianshavns Lokaludvalg ønsker mere fokus på natur og miljø i bydelen og vil derfor gerne udarbejde og følge en grøn naturstrategi for området.

FORSLAG TIL HANDLING

2.a. Nye naturindsatser

I et lille skovområde på Arsenaløen er der blevet fjernet buske og krat, hvorved ræv, nattergal, stor flagspætte samt tårnfalk forsvandt fra området

Lokaludvalget mener, at myndigheder og borgergrupper i fællesskab skal drøfte, hvorvidt det er muligt at drive områderne mere varieret for derved at øge naturværdierne i bydelen. Dels for at forbedre luftrensningen ved øget plantevækst, dels for at øge biodiversiteten.

2.b. Rent vand

Christianshavn har store vandarealer ud mod Københavns Havn fra Refshaleøen og ned til Islands Brygge, som i dag har en rimelig vandkvalitet. Dog er flydende affald et stort problem, som der må tages fat på. Bydelen rummer desuden mange kanaler og sidebassiner, som i dag lider under dårlig vandcirkulation. I de kommende år vil Den Blå Rute forhåbentlig åbne nogle af de dæmninger, der i dag blokerer for vandgennemstrømningen. Endelig lider vandet i Stadsgraven periodisk under alge- og bakterievækst i et sundhedsskadeligt omfang, dels på grund af en utæt hovedkloakledning, dels på grund af utilstrækkelige tiltag for at sikre vandgennemstrømningen. Christianshavns Lokaludvalg peger på, at Stadsgravens problemer må løses hurtigst muligt og i nær dialog med relevante brugergrupper.

3. INDSATSOMRÅDE

Torv og Byrum i menneskelig skala

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND:

Christianshavns Lokaludvalg mener, at oplevelsen af at færdes i byrum skal tilpasses den menneskelige skala. Christianshavn har nogle særegne byrum, som skal understøttes langt mere, end de bliver nu. Christianshavn har både lokalhistoriske byrum og byrum, som skal fungere som et hverdagsbyrum. Derudover har Christianshavn også et vandrum, som bør spille langt mere sammen med de omkringliggende byrum.

FORSLAG TIL HANDLING

3.a. Byggeri i menneskelig skala

Christianshavns Lokaludvalg er glade for den skala og højde, som de christianshavnske huse er bygget i. Det er en oplevelse i sig selv at færdes i de christianshavnske gader, og lokaludvalget ønsker derfor stringente retningslinjer for arkitektur og byggeri. Christianshavns Lokaludvalg mener, at Christianshavn ikke vil kunne bære høje huse i gaderne eller langs havneområderne, da højhusbyggeri vil bryde med den historiske byggestil, som præger bydelen og høje bygninger vil skabe uoprettelige skyggeeffekter for sol og for bydelens øvrige herlighedsværdier.

3.b. Det samlede Torv

Christianshavns Lokaludvalg ønsker et torv, som fysisk og mentalt har en central plads i bydelen. Christianshavns Torv fremstår i øjeblikket opløst og opdelt: Torvet er rodet, belysningen er uskøn, og torvet er i det hele taget mere en trafikalt belastet gennemfartsgade end et rekreativt opholdsrum.

Lokaludvalget ønsker derfor siddepladser og opholdssteder i den solrige nordvestlige del af Torvet ud imod kanalen. Derudover er det Christianshavns Lokaludvalgs ønske, at Christianshavns Torv og Torvegade ud for torvet får en samlet belægning, således at fornemmelsen for en helhed vil præge bybilledet. Der skal hertil ryddes op og ryddes ud af unødvendige installationer på det nuværende torv. Torvet trænger også til

en ny belysning, som kan skabe et trygt byrum, hvor hele torvet bliver oplyst på en relevant måde.

Et vigtigt element i forhold til at skabe et samlende torv er også, at få en ordentlig cykelstrategi planlagt i forbindelse med Torvet. Christianshavn Lokaludvalg peger på, at cykler hovedsageligt bør placeres uden om torvet.

4. INDSATSOMRÅDE

En grønnere og mere rekreativ bydel

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND:

Christianshavn Lokaludvalg ønsker en grønnere og mere rekreativ bydel. Flere grønne klatreplanter op af husmure, grønne buske og træer igennem gaderne. Mange gader har små områder og hjørner, som med held kunne omdannes til små opholdssteder eller lommeparker – nogle eventuelt midlertidige. Vandrummet skal spille bedre sammen med byrummet, således at tilgængeligheden langs kanalerne og havnekajerne langs Inderhavnen ikke bliver begrænset af installationer eller restauranter, men giver plads til, at borgere kan færdes frit og møde hinanden. Det skal være muligt at komme ned til vandet flere steder; ned til små afsatser og terrasser tæt ved vandet via trappestystemer.

FORSLAG TIL HANDLING

4.a. Flere grønne oaser

Lokaludvalget ønsker flere lommeparker/grønne oaser, som ikke behøver indeholde meget mere interiør end lidt beplantning (et træ eller busk), en bænk, siddested eller lignende. Disse rekreative rum skal både være til dem, som gerne vil slappe af, men muligvis også til lettere aktiviteter: Hvis der er plads, kunne aktiviteter såsom petanque og anden leg finde sted. Christianshavns Lokaludvalg har et par mulige spots i tankerne: Der kunne være plads til en lille oase på hjørnet af Prinsessegade/Chr. Havns Voldgade og på Bodenhoffs Plads. En endnu større oase/lommepark kunne ligge i Vor Frelsers Kirkes have.

4.b. Bedre opholds -og siddefaciliteter

Christianshavn er en bydel med mange herlighedsværdier. Derfor ønsker Christianshavn Lokaludvalg mange flere steder, hvor man kan opholde sig og nyde bylivet og/eller slappe af og samle kræfter. Der skal være mange flere siddemuligheder med bænke, sten eller andet langs vandsiderne, som også gerne må blive grønnere. Christianshavn kunne godt bruge flere københavnerbænke, granitsten og lignende siddesteder rundt i gaderne, på Torvet, langs kanalerne og langs havnekajerne.

4.c. Åbne pladser og legepladser

Christianshavn er tæt bebygget, derfor ønsker lokaludvalget bedre fungerende åbne pladser med aktiviteter for alle aldre, hvor de kan opnås - f. eks. på pladsen ud for Arkitekternes Hus ved Strandgade.

Lokaludvalget ønsker flere legepladser af forskellige størrelser rundt omkring i bydelen. De må også gerne indeholde petanquebane, en lille bænk og lignende. Lokaludvalget mener, at et godt sted for en "integreret" legeplads f.eks. kunne være ved volden mellem Ravelinen og Vagthuset, Torvegade 75, eller i Vor Frelsers kirkehave.

---

5. INDSATSOMRÅDE

Kulturarv og Arkitektur

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Facader

Christianshavn Lokaludvalg ønsker ikke lange monotone facader på Christianshavn og peger på, at dette kan undgå via et markant skift i facadeudtrykket på de enkelte facader. Derudover bør en plan for udfyldning af mellemrum i husrækker udarbejdes og udføres.

Ideer til beplantning af eksisterende og nye facader bør udarbejdes og omdeles, f.eks. som alternativt middel mod graffiti.

5.b. Socialt samvær fremmes gennem forbedrede adgangsforhold

Christianshavn Lokaludvalg vil arbejde for, at adgangsforhold til boliger så vidt muligt placeres, så det sociale samvær fremmes. Optimale udearealer som f.eks. store altaner og/eller tagterrasser, samt terrasseområder placeret i halvprivate adgangsarealer i stueplan bør indtænkes i nye boligområder, og nye områder bør udføres med adskilt trafik for gående, cykler og biler.

5.c. Tagetage

Samtidig skal bygningernes 5. facade = tagfacaden, markere sig ved skrå tagflader eller ved tilbagerykket tagetage. Ved udformning af tagflader skal der desuden tages æstetisk hensyn til evt. placering af solfangere og solceller.

Christianshavn Lokaludvalg foreslår, at der bør laves en plan for de eksisterende københavnertage, som kan udbygges.

5.d. Blandede ejerforhold

Christianshavns Lokaludvalg foreslår, at blandede ejerforhold skal tilstræbes i nye og eksisterende byggerier og en homogen blanding af erhverv og boliger bør tilstræbes, såvel i eksisterende som i nye bebyggelser.

Nye bygninger (såvel boliger som institutioner o.l.) skal planlægges så fleksibelt, at der gives mulighed for evt. udvidelser eller skiftende anvendelse.

5.e. Høje bygninger og lavenergi

Christianshavn Lokaludvalg mener, at der på Refshaleøen bør fastholdes en etagehøjde på 6 etager og bygningshøjder skal i øvrigt tilpasses nabobygningens højde. Ved allerede eksisterende undtagelser fra denne regel kan der placeres højere bebyggelse og/eller eksperimenterende, højere, lavenergi byggeri.

På Margretheholm og Refshaleøen foreslås endvidere opført bygninger til forsyning af alternativ energi, som f.eks. solpaneler, solceller o.l.

5.f. FRIVILLIGE GRUPPER

Det foreslås at Christianshavn Lokaludvalg opretter følgende frivillige grupper:

- Bedre Byggeskik, - Arkitekter som frivilligt og gratis vil bistå med æstetiske og tekniske råd tilpasset bydelens kulturarv, til bydelens borgere.
- Frednings-/bevaringsrådgivning, - kommunale jurister o.a. som gratis rådgiver bydelens borgere, f.eks. med råd og vejledning vedr. de mange bevaringsværdige og fredede bygninger i bydelen. Kan evt. indgå i gruppen Bedre Byggeskik.
- Bedre Planteskik, - Landskabsarkitekter/gartnere/etc. som frivilligt og gratis vil bistå bydelens borgere, f.eks. med råd og vejledning til ny beplantning af facader o.a.
- Endelig er det væsentligt for Christianshavn Lokaludvalg, at klimatilpasning indarbejdes i myndighedskrav til byggeriet.

1. INDSATSOMRÅDE: LIVET VED HAVNEN

1.a. Husbåde

Christianshavns Lokaludvalgs forslag om at gøre forholdene bedre for husbåde er i tråd med Københavns Kommunes visioner om at udvikle bymæssige kvaliteter i relation til beliggenheden ved vandet. Københavns Kommune er også enige i, at der i Inderhavnen og i kanalerne i Indre By og på Christianshavn fremover bør gives tilladelse til et relativt begrænset antal husbåde til boligformål. Ansøgninger om husbåde i Københavns kanaler vil løbende blive vurderet. Københavns Kommune anbefaler Christianshavns Lokaludvalg at orientere sig om kommunens planer for husbåde, som kan findes på kommunens hjemmeside.

1.b. Flere og bedre gennemsejlingsmuligheder

Lokaludvalgets forslag om at forbedre gennemsejlingsmulighederne i kanalerne er i tråd med planerne for "Den Blå Rute", hvortil der i budgetaftale for 2011 blev afsat 4 mio. kr. til anlæg for at skabe en sikker vandvej for de bløde trafikanter i Inderhavnen.

Forslaget om at anlægge landgangssteder med tilhørende grillpladser og toiletter er i tråd med Københavns Kommunes visioner om liv ved vandet. Projektet er ikke finansieret inden for kommunen og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

1.c. Nye Broer

Københavns Kommune arbejder pt. ikke på andre broer end broforbindelsen fra Nyhavn til Holmen via Christianshavn. Denne forbindelse forventes at være færdiganlagt i 2013. Projekter, der omhandler andre broer, er ikke finansieret inden for kommunen og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

1.d. Bevarelse af havnemiljøet

Københavns Kommune er enig i, at de christianshavnske kanaler er en del af den christianshavnske egenart. Københavns Kommune finder ligeledes, at denne egenart skal bevares og gerne styrkes.

Endvidere bemærkes det, at større tilgængelighed til vandet er i tråd med kommunens visioner om mere liv ved vandet. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Herudover bemærkes det, at Københavns Kommune ikke har planer om at nedlægge gadeparkering langs vandet. Hvis der nedlægges parkeringspladser, skal der etableres et tilsvarende antal erstatningspladser.

1.e. Samlende funktioner

Københavns Kommune har med budgetaftalen for 2011 afsat 60 mio. kr. til anlæg af en multihal på Holmen med klassiske idrætsaktiviteter. Der er ikke afsat midler til, at vandsport skal være en af aktiviteterne i den nye multihal.

2. INDSATSOMRÅDE: NATURSTRATEGI

2.a. Nye naturindsatser

Københavns Kommune hilser et samarbejde i mellem Lokaludvalget og borgergrupper velkommen, og støtter fuldt ud op omkring lokaludvalget målsætning om at gøre en indsats for bynære naturområder. Københavns Kommunes Teknik & Miljøforvaltning vil gerne bidrage med rådgivning til lokaludvalgets arbejde med projektet.

2.b. Rent vand

Københavns Kommune bemærker, at det er By & Havn, der er ansvarlig for at renholde vandoverfladen for affald. By & Havn sejler derfor jævnligt rundt i havnen og herunder Christianshavns kanaler for at fiske affald op. Center for Park og Natur i Teknik- og Miljøforvaltningen vil kontakte By & Havn med henblik på, at få forbedret indsatsen i det nævnte område.

Center for Park og Natur oplyser, at vandcirkulationen i sidebassiner og sidekanaler altid vil være dårligere end i hovedløbet, hvor der er et naturligt stort vandskifte. Dette gælder for alle havnebassinerne i hele havnen. Skal vandkvaliteten forbedres i havnebassinerne, skal der bruges megen energi på enten at pumpe vandet ud af bassinet eller ventilere vandet på en anden måde. Kommunen bemærker, at denne løsning vil være energiforbrugende, forurenende og dyr og dermed ikke hensigtsmæssig. Det er korrekt, at den Blå Rute kan åbne for dæmninger, der i dag blokerer for vandgennemstrømningen. Center for Park og Natur bemærker, at åbning af afspærrende strukturer er en fordelagtig løsning. Projektet er ikke finansieret udover de fire mio. kr., der er afsat med budgetaftale 2011. Yderligere realisering kræver således politisk beslutning om at afsætte midler.

Endvidere bemærker Center for Park og Natur, at de to store trykledninger til renseanlægget, som ligger i bunden på Stadsgraven, har været utætte 3-4 gange indenfor de sidste 3-4 år. I sidste ombæring har Københavns Energi derfor gennemført omfattende reparationer af begge ledninger, så de burde holde nogle år ud i fremtiden. Center for Park og Natur har gennem de sidste tre år sammen med Søgruppen, som består af folk fra Christiania og de omkringliggende haveforeninger, gennemført et udredningsarbejde om gennemstrømningen og vandkvaliteten. Center for Park og Natur arbejder sammen med Søgruppen for at forbedre vandkvaliteten ved at vende strømmen i Stadsgraven og forbedre gennemstrømningen ved at øge antallet af huller i de dæmninger, der har en bremsende virkning på strømmen frem for, at installere energiforbrugende pumper. Hvor mange og hvor store huller der skal etableres for at forbedre gennemstrømningen, så vandkvaliteten forbedres, og om dette er tilstrækkeligt, kan først afgøres, når den endelige rapport foreligger i oktober/november 2011. Når rapporten foreligger, vil Center for Park og Natur drøfte løsningsforslag med Søgruppen og fastlægge omkostningerne, hvorefter en politisk anbefaling kan fremsættes. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

3. INDSATSOMRÅDE: TORV OG BYRUM I MENNESKELIG SKALA

3.a. Byggeri i menneskelig skala

Københavns Kommune bakker fuldt op om, at den christianshavnske egenart skal bevares og styrkes både hvad angår gader, byrum, kanaler og arkitektur – herunder den historiske byggestil. Christianshavn har en arkitektonisk profil og det letafslæselige historiske lag er et meget væsentligt træk. Københavns Kommune er som udgangspunkt interesseret i at modtage ideer til og i at samarbejde om at få byrummene ved vandet til at spille sammen med resten af bydelen.

3. b. Det samlede Torv

Christianshavn Lokaludvalgs vision om et sammenhængende og identitetsskabende Christianshavns Torv er i tråd med Københavns Kommunes byrumsstrategi. Københavns Kommune vil gerne indgå i dialog omkring en hensigtsmæssig indretning af torvet, om end der på nuværende tidspunkt ikke er afsat midler til projektet. Københavns Kommune peger på, at udformningen af Torvegade bør hænge sammen med Torvegades status som strøggade og at busser og cykler fortsat skal prioriteres. Torvegade skal ligeledes opretholdes som trafikal forbindelse mellem Amager og Indre By. Teknik & Miljøforvaltningen peger herunder på, at trængselsafgifter vil kunne reducere den gennemkørende trafik. Lokaludvalgets forslag om at skabe ordnede forhold for cyklister omkring torvet er i overensstemmelse med Københavns Kommunes cykelpolitik.

Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

4. INDSATSOMRÅDE: EN GRØNNERE OG MERE REKREATIV BYDEL

4.a. Flere grønne oaser

Københavns Kommune bakker op omkring lokaludvalgets planer om at etablere grønne oaser og rekreative rum i forskellige størrelser i bydelen og vil gerne bidrage med rådgivning. Lokaludvalget kan henvende sig til Teknik- og Miljøforvaltningens Center for Park og Natur mhp. en dialog om forslaget. Områderne er dog ikke udpeget som lommepark i Københavns Kommunes lommeparkkatalog. Lommeparkerne kan kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

4.b. Bedre opholds- og siddefaciliteter

Københavns Kommune finder lokaludvalgets initiativ meget positivt og ser frem til at høre mere om de konkrete indsatser. Kommunen bemærker desuden, at forslaget er i tråd med kommunens bylivsstrategi: Metropolen for mennesker, der har følgende målsætninger: Mere byliv for alle; Flere går mere og Flere bliver længere. Projektet er ikke finansieret inden for kommunen og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

4.c. Åbne pladser og legepladser

Københavns Kommune bemærker, at forslaget er i tråd med kommunens bylivsstrategi: Metropolen for mennesker. Projektet er ikke finansieret inden for kommunen og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

5. INDSATSOMRÅDE: KULTURARV OG ARKITEKTUR

Københavns Kommunes Teknik & Miljøforvaltning bemærker, at Christianshavns Lokaludvalgs visioner om bevaring af den christianshavnske kulturarv er i tråd med Københavns Kommunes visioner om byudvikling og bevaring af særlige områder.

5.a. Facader

Københavns Kommune støtter op omkring og ser frem til Christianshavn Lokaludvalgs forslag til beplantning og andet facadebehandling, så længe det foregår inden for lokalplanernes rammer. Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at opstarte en fælles proces med grundejerne i området. Teknik & Miljøforvaltningen vil gerne samarbejde og indgå i dialog undervejs i processen.

5.b. Socialt samvær fremmes gennem forbedrede adgangsforhold

Christianshavn Lokaludvalgs forslag om at styrke socialt samvær gennem arkitektur er i overensstemmelse med Københavns Kommunes arkitekturstrategi. Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at samarbejde og søge inspiration fra private bygherrer, arkitekter. Øvrige arkitektoniske eksperter. Teknik & Miljøforvaltningen vil gerne indgå i dialog undervejs i processen.

5.c. Tagetage

Teknik & Miljøforvaltningen har ikke nogen planer om at udarbejde lave en strategi for tage i København. Københavns Kommune anbefaler Christianshavn Lokaludvalg at samarbejde med grundejere om projektet, såfremt lokaludvalgets visioner indebærer fysiske forandringer eller renovering af huse og tage.

5.d. Blandede ejerforhold

Christianshavns Lokaludvalgs forslag om at blande ejerforhold i nye og eksisterende byggerier er i tråd med målsætningerne i forslag til Kommuneplan 2011, som bl.a. lægger vægt på, at der skal skabes blandede og mangfoldige boligområder med boliger til alle københavnere. Københavns Kommune anbefaler desuden lokaludvalget at læse mere om kommunens visioner i Metropolen for mennesker, som er København Kommunes udspil til visioner og strategier for Københavns byliv 2015.

5.e. Høje bygninger og lavenergi

Refshaleøen er på nuværende tidspunkt udpeget perspektivområde i Københavns Kommuneplan 2009 samt i forslag til Kommuneplan 2011, hvilket betyder, at området tidligst kan udvikles og planlægges efter den 12-årige planperiode.

5. f. Frivillige grupper

Københavns Kommune finder Christianshavns Lokaludvalgs visioner om at nedsætte frivillige grupper til at arbejde med planlægning på lokalniveau spændende og ser frem til at høre mere om gruppernes arbejde.

CHRISTIANSHAVN FRA VUGGE TIL GRAV

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND

Bydelens ca. 10.000 beboere og de utallige daglige gæster er ikke et sekund i tvivl om, at Christianshavn er en unik og selvstændig bydel, hvor borgerne identificerer sig med bydelen og dens autonome renommé. Det synes, som om nytillflyttere hurtigt føler sig som christianshavnerne, og de bliver også ofte opfattet som sådanne, når de indgår i det christianshavnske fællesskab.

6. INDSATSOMRÅDE

At leve og bo på Christianshavn

Livet i bydelen skabes i samspil mellem bydelens borgere og erhvervsliv uanset alder, køn, etnicitet og socioøkonomiske vilkår i den mangfoldige og altid summende bydel, Christianshavn. Christianshavns Lokaludvalg ønsker gode rammer, så borgere og erhvervsliv er trygge og har optimale udviklingsmuligheder.

FORSLAG TIL HANDLING

6. a. Børn og institutioner

Christianshavn er generelt velforsynet med daginstitutioner og 2 grundskoler til de yngste elever. Det er centralt at fastholde elevernes samlede skoleforløb fra 0. klasse til 9. klasse på en skole og relevante daginstitutionstilbud til førskole børn og børn i skolealder.

Christianshavn Lokaludvalg ønsker derfor:

1. Sikre trafikale forhold omkring skoler og daginstitutioner
2. Udbygning af tilbuddet om musikundervisning i fritiden
3. Spændende aktivitetstilbud – også i weekenden og om aftenen for de 15-17årige

6. b. Unge og uddannelse

Christianshavn har et velrenommeret gymnasium som tiltrækker mange unge fra hele Hovedstadsområdet. Det giver liv til bydelen og skal forblive i bydelen. De mange nye uddannelsesinstitutioner med videregående kreative uddannelser på Holmen åbner for et nyt samarbejde mellem borgere og studerende om udvikling af Christianshavn. For unge, som ikke er interesseret i, eller ikke kan klare kravet i det almene gymnasium og et videregående studium, er der ingen alternative tilbud på Christianshavn

Christianshavn Lokaludvalg ønsker derfor:

1. Produktionsskole eller lignende for unge der ikke er i uddannelse eller på arbejde
2. Tilfredsstillende fysiske rammer for gymnasiet, så Christianshavns Gymnasium bliver i bydelen.

6. c. Erhvervsaktive

De mange arbejdspladser på Christianshavn er karakteriseret ved videnstungt erhverv og arbejde indenfor serviceerhvervene. De mange manuelle arbejdspladser indenfor produktion er nærmest helt forsvundet fra bydelen. En del christianshavner har - af forskellige personlige grunde - svært ved at klare et af de mange ordinære jobs på Christianshavn.

Christianshavn Lokaludvalg ønsker derfor:

1. Alternative arbejdspladser, eksempelvis i nedlagte forretninger og forladt industribyggeri
2. Virksomheder etableret som social Kooperation/entreprenørskab for udsatte grupper

6. d. Seniorer

Christianshavns Lokaludvalg beskriver, at Københavns Kommune centraliserer og digitaliserer mange tilbud til ældre og handicappede i kommunen og mener, at dette skaber vindere og tabere blandt borgerne og de svageste bliver taberne.

Christianshavn Lokaludvalg ønsker derfor:

1. Et pensionistkontor med værested for seniorer og center for hjemmehjælperne
2. Et sundhedshus som bl.a. varetager sundhedsrelaterede rådgivnings- og genoptræningsopgaver

7. INDSATSOMRÅDE: Længere åbningstid i klubber

Christianshavn Lokaludvalg har erfaret, at teenagerne kun kan være i juniorklubberne fra de er 12 til de er 14 år, og ikke som tidligere, indtil de er 16 år. Hertil kommer, at ungdomsklubberne først åbner kl. 18. Det medfører, at en del af de 14-17-årige driver rundt på gaden om eftermiddagen, hvilket indlysende nok ikke er ønskværdigt i en storby, og heller ikke ønskværdigt for de unge selv.

I det omfang institutionerne har plads til dem, får de unge lov at komme der; men når der er pladsmangel, går det ikke an, da de 17-årige ikke kan være i samme rum som de 12-13-årige. Derfor er der en del unge, der befinder sig i et tomrum om eftermiddagen. Mens det tidligere var sådan, at teenagerne rykkede fra juniorklubben til ungdomsklubben sammen med deres klassekammerater; så er det nu deres CPR nummer, der afgør, hvornår de flyttes. Det er en ekstra årsag til, at nogle af den bemeldte aldersgruppe sejler rundt alene om eftermiddagen, idet de jo bliver skilt fra deres kammerater.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Samarbejde med Københavns Kommune

Der er behov for, at Christianshavn Lokaludvalg og Københavns Kommune udtænker en løsning på dette problem i samarbejde. Det kunne eventuelt være i form af mere fleksible regler.

7.b. Bedre faciliteter for musikafdelingen

I Sofieklubben ved Beboerhuset (Dronningensgade 34) er der hver uge ca. 100 børn, der modtager musikundervisning. Ud over selve kvaliteten ved at spille musik, formodes det, at det også virker kriminalpræventivt. Men musikafdelingen har brug for et større lokale, eller også burde Københavns Kommunen oprette en selvstændig musikafdeling.

8. INDSATSOMRÅDE Aktiver de utilpassede unge

Det er utryghedsskabende, at der er en del store børn og unge fra andre områder, som driver frem og tilbage mellem metroen og Christiania. Nogle af dem begår forskellige former for kriminalitet, og flere har forskellige former for misbrug.

Det er ikke store børn og unge fra Christianshavn, og derfor kan Københavns Kommunes børneinstitutioner ikke gøre så meget for disse unge.

FORSLAG TIL HANDLING

8.a. Hotspot

Det kunne formodentlig afhjælpe en del af problemet, hvis Københavns Kommune oprettede et hotspot i området med en chef og et par ansatte, der kunne samle aktiviteter; der er fælles for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Social- og Omsorgsforvaltningen. Også her kunne der være behov for en fleksibilitet, der gør det muligt for hotspotsmedarbejderne at tage sig af store børn og unge, uanset hvor de har hjemmearchiv.

DERUDOVER ANBEFALER CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALG FØLGENDE:

8.d. Sikker Færdsel

Institutionerne på hjørnet af Refshalevej og Prinsessegade er meget bekymrede over den manglende færdselssikkerhed. Forældrene, der henter og bringer deres børn er meget utrygge ved trafikken. Dette sikkerhedsproblem overskygger her alle andre problemer.

6. INDSATSOMRÅDE: AT LEVE OG BO PÅ CHRISTIANSHAVN

6.a. Børn og institutioner

Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker, at forvaltningen er opmærksom på, at der generelt i kommunen – og dermed også på Christianshavn – er ønske om flere og forskellige tilbud til de unge, hvorfor forvaltningen gerne ser, at en sådan proces understøttes.

Lokaludvalget opfordres til at kontakte Børne- og Ungdomsforvaltningens lokale børne- og ungeområde med henblik på en dialog om forslagene.

Herudover henviser Københavns Kommune til Teknik- og Miljøforvaltningens indsats for sikre skoleveje i byen. Lokaludvalgets opfordres til at henvende sig til Center for Trafik i Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. på en drøftelse af problemstillinger på Christianshavn.

6.b. Unge og uddannelse

Københavns Kommune bemærker, at kommunen ligeledes finder det væsentligt, at alle unge kommer i uddannelse og/eller beskæftigelse.

Produktionsskolerne er selvejende institutioner under Undervisningsministeriet, hvorfor kommunen ikke har indflydelse på, hvor i byen de placeres. Der henvises til de øvrige produktionskoler i København på hhv. Østerbro, Vesterbro og Nørrebro.

6.c. Erhvervsaktive

Københavns Kommune bakker fuldt ud op om Christianshavns Lokaludvalgs målsætning om at tiltrække virksomheder og arbejdspladser, som kan øge beskæftigelsen, herunder erhverv der vedrører produktion. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at der i Københavns Kommune skal sikres plads til virksomheder i kommunen, som har brug for medarbejdere, som har svært ved at besætte ordinære højtuddannede jobs. Københavns Kommune anbefaler lokaludvalget at kontakte relevante og interesserede virksomheder og eventuelt rådgive om muligheder vedrørende erhverv i nedlagte forretninger eller forladt industri.

Lokaludvalget kan endvidere kontakte Københavns Erhvervscenter mhp. videre dialog om forslaget.

6.d. Seniorer

Københavns Kommune bemærker, at der er åbnet sundhedshuse på Amager, Vesterbro-Kongens Enghave samt i Vanløse. Det er besluttet at placere et sundhedshus på Østerbro med mulighed for et sattelit-sundhedshus i Indre By.

Københavns Kommune bemærker desuden, at de eksisterende Forebyggelsescentre i Randersgade og på Amager også er tilbud til borgerne på Christianshavn.

Lokaludvalget kan henvende sig til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen for en videre drøftelse i forhold til et eventuelt sattelit-sundhedshus i bydelen Indre By-Christianshavn.

7. INDSATSOMRÅDE: LENGERE ÅBNINGSTID I KLUBBER

7.a. Samarbejde med Københavns Kommune

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning ser frem til at høre mere om lokaludvalgets drøftelser og afventer invitation til et møde.

7.b. Bedre faciliteter for musikafdelingen

Børne- og Ungdomsforvaltningen er opmærksom på, at der generelt i kommunen – og dermed også på Christianshavn – er ønske om flere og forskellige tilbud til de unge, hvorfor forvaltningen gerne ser at en sådan proces understøttes.

8. INDSATSOMRÅDE: AKTIVER DE UTILPASSEDE UNGE

8.a. Hotspot

Københavns Kommune bemærker, at placering af eksisterende hotspots er valgt ud fra målinger i Københavns Kommunes tryghedsindeks. Igangsættelse af nye hotspots forudsætter analyser med udgangspunkt i tryghedsindekset samt politisk godkendelse. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

8.b. Sikker færdsel

Københavns Kommune ser frem til at høre nærmere om lokaludvalgets konkrete drøftelser vedrørende færdselssikkerheden på hjørnet af Refshalevej og Prinsessegade.

TRAFIK

MÅLSÆTNING OG BAGGRUND

Christianshavn er blevet skåret over på midten af gennemkørselsgaden, Torvegade. Langt det største antal biler skal blot igennem Torvegade for at komme til destinationer enten på Amager eller til andre dele af København. En christianshavnsk vision kunne derfor være, at der findes andre trafikale løsninger, så denne overvældende, gennemkørende trafik fjernes, således at Torvegade kan fredeliggøres til fordel for især bydelens svagere trafikanter.

En anden vision er at skabe en mere bæredygtig, effektiv og komfortabel transport rundt i vores bydel. Dette kunne være en mindre eldrevne shuttlebus, som betjente yderområderne i bydelen, og dermed hjalp de svage trafikanter frem til butikker, bibliotek eller anden transport

---

9. INDSATSOMRÅDE

Bæredygtig trafikplan for Christianshavn

Bilerne er blevet en vanskelig barriere for tryk færdsel i de smalle, christianshavnske gader.

Christianshavn Lokaludvalg peger på, at den væsentligste trafikudfordring er at få den uvedkommende, gennemkørende biltrafik ud af bydelen ved at pege på alternativer og ved at opsætte forhindringer. Christianshavns Lokaludvalg ønsker derfor en samlet trafikplanen for bydelen, som skal fremme grøn transport, fremkommelighed og sundhed.

Allerede nu kan man forbedre forholdene for den kollektive transport for fodgængere og for cyklister, og der kan også formuleres en strategi for omlægningen af den kollektive overfladetrakfik, inden metrocityringen er færdig i 2018.

FORSLAG TIL HANDLING

9.a. Færre biler og bedre kollektiv transport igennem Christianshavn

Trafiktællinger fra 2012 viser, at der i Torvegade kører 23.000 biler og 20.700 cyklister i døgnet. Lokaludvalget påpeger, at kun en meget lille del af bilerne har et ærinde på Christianshavn. Lokaludvalgets forslag er, at busser og cykler og udrykningskøretøjer fortsat må køre over Knippelsbro, men at biltrafik ikke skal tillades. Christianshavn Lokaludvalg foreslår, at der ved Strandgade/Torvegade krydset lige før Knippelsbro skal være en spærring for biler ligesom ved Nytorv og Gammeltorv, og der skal etableres en letbane/sporvogn/højklassificeret busbane fra Indre By over Knippelsbro og fra Torvegade til Amagerbrogade.

9.b. Parkering

Lokaludvalget peger på, at den tætte parkering på Christianshavn i dag udgør en voldlignende barriere mellem de smalle fortove og de smalle gader, og at parkering vanskeliggør sikker færdsel fra det ene fortov til det modsatte. Lokaludvalget ønsker derfor flere parkeringskældre til de christianshavnske biler,

og derigennem skal parkeringspladser i de små gader nedlægges. Christianshavns Lokaludvalg mener også, at der ikke være parkering langs kanalernes vandside eller langs Christianshavns Vold. Lokaludvalget foreslår dertil, at bydelens øvrige parkeringsarealer forgrønnes i form af beplantning af træer og lignende, f.eks. på den lille parkeringsplads på hjørnet af Langebrogade og Overgaden oven Vandet.

10. INDSATSOMRÅDE

Den Grønne Rute

Den grønne rute skal være en rekreativ, naturlig og historisk vandresti:

Et sammenhængende stisystem på Christianshavns voldanlæg fra Langebro til Refshaleøen.

Christianshavns Voldanlæg er den bedst bevarede del af den historiske fæstningsring rundt om København fra 1600 tallet. Den er dog gennembrudt af gader 3 steder og den yderste bastion er ikke vedligeholdt, hvilket giver plads til et exceptionelt dyre- og naturliv - midt i en storby!

Hvis Christianshavn havde et frit tilgængeligt stisystem, hvor man kunne gå eller løbe eller bare slå sig ned, ville det medføre et enestående rekreativt område, og samtidig ville det historiske anlæg stå mere komplet med flere kulturlag.

FORSLAG TIL HANDLING

10.a. Understøttende infrastruktur

Det kræver på sigt, at der blandt andet bygges stibroer de steder, hvor volden er gennembrudt af veje.

Den yderste bastion ved siden af Nyholm– Qvintus er noget forfalden og ikke tilgængelig og Qvintii Lynette er nærmest blevet skjult af jordopfyldningerne, som gør, at bastionen ikke fremstræder som en bastion med vand omkring. Den bør derfor genoprettes, så man får en fornemmelse af, at Christianshavn ligger ud til Øresund.

DERUDOVER ANBEFALER CHRISTIANSHAVN LOKALUDVALG FØLGENDE:

- Der etableres ligeledes en letbane eller sporvogn, der går fra Christianshavn Torv til Holmen med mulighed for forlængelse til Refshaleøen.
- Der etableres mere effektiv havnebusstrafik. Hurtig af og på stigning. Flere afgang og flere stationer.
- Der etableres et antal shuttlefærger/magnetfærger mellem Indre by og Christianshavn/Holmen fra Kvæsthusbroen og fra Esplanaden i stedet for Nyhavnsbroen.
- Der laves tunnel under Christianshavns Kanal ved Trangraven i stedet for broer.
- Der laves flere broer /gennembrud af dæmninger ved Værftbroen, Christiansholm, Krudtløbsvej, som beskrevet i planen om den blå rute.
- Omlægning af Christmas Møllers Plads, så biltrafikken ikke som nu ledes ind på Christianshavn
- Trafiksanerung af Prinsessegade med vendeplads/ rundkørsel ved Refshalevej. En model kunne være sivegade med letbane. Brolægning eller rødt asfalt.
- Parkering på Christiania til Christianias egen bilpark og besøgende.
- Skt. Annæ Gade m.fl. som sivegader, hvor fodgængere, cyklister og biler må færdes og tage hensyn til hinanden, som ved parallelstrøget – herunder ændret belægning på gaden.
- Flere blomsterkummer og små lommeparker på vejareal
- Cykelsti fra Langebrogade, Voldgaden og Prinsessegade til Refshalevej.
- Refshalevej fra Prinsessegade til Frederiks Bastion på Refshalevej laves til cykelsti og gangsti – uden parkering.
- Mere cykelparkering og oprydning alle steder især omkring metroen, men udenom torvet.
- Max 30 km i gaderne, som skal overholdes
- Max lastbiler med 5 tons
- Bump i udvalgte gader
- Flere gratis bycykler/ladvogne til låns.
- Forsøg med cykelbaner med bordurbånd i de brolagte gader. På længere sigt kunne man arbejde for at alle gader blev brolagte med bordurbånd for cyklisterne. Brolægning sparer på udgifter til kloakering p.g.a nedsivning af vand og er kønere end asfalt.

- Flere pladser til delebiler; Og der etableres pladser til op-tankning af el-biler.
- Fortsat forbedre tilgængeligheden for bevægelseshandicappede på fortove og veje
- Bevarelse af busslusen ved Holmen
- Bortgravning af Christiansholmsdæmningen og bro/tunnel fra Christiansholm til Grønlandske Handels Plads på Wilders Ø (Når papirtransporten forsvinder som alternativ til andre bro-tunnelløsninger)
- Bilparkeringssanerung: Underjordisk parkering i stedet for parkering eksempelvis ved vandsiden af kanalerne

CHRISTIANSHAVN LOKALUDVALG HAR IVÆRSAT EN SPØRGEUNDERSØGELSE. JYSK ANALYSE SPURGTE I DECEMBER 2010 ET REPRÆSENTATIVT UDSNIT AF CHRISTIANSHAVNS BEFOLKNING OM FØLGENDE:

- Den gennemkørende biltrafik i Torvegade ledes uden om Christianshavn
59% god ide 17% dårlig ide
- Skal der laves en letbane/busbane med fortrinsret fra Christianshavns Torv til Holmen?
48% god idé 23 % dårlig idé
- Færgetransporten mellem Christianshavn, Indre By og Østerbro forøges?
53% god ide 13% dårlig ide
- Christiania må etablere parkeringspladser til deres egne biler og deres besøgende på Christiania?
53% god ide 23% dårlig ide
- Der skal laves en letbane eller busbane fra Christianshavns Torv til Holmen/Refshaleøen?
46% god ide 22% dårlig ide
- På sigt arbejdes der for en metrohavnetunnel fra Østerport med stop på Holmen til Amager?
70% god ide 8% dårlig ide
- Cykel- og gangtunnel under Christianshavns Kanal i stedet for broer?
57% god ide 28% dårlig ide

Københavns Kommunes Teknik- & Miljøforvaltning oplyser, at der ikke er planer om at udarbejde en trafikplan for Christianshavn, men at der gennemføres en ombygning af Prinsessegade, som betyder at busgaden ved Holmen fjernes.

9. INDSATSOMRÅDE: BÆREDYGTIG TRAFIKPLAN FOR CHRISTIANSHAVN

9.a. Færre biler og bedre kollektiv transport igennem Christianshavn

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker, at Torvegade i Københavns Kommuneplan har status som strøggade. Det betyder, at cyklister skal kunne færdes trygt og sikkert, og at biltrafikken skal foregå med langsom fart under hensyn til strøggademiljøet. Bussernes fremkommelighed skal prioriteres over personbiltrafikken. Torvegade skal fortsat være trafikal forbindelse mellem Amager og Indre By, og Københavns Kommune har derfor ikke planer om at forbyde biltrafik over Knippelsbro.

9.b. Parkering

Københavns Kommunes Teknik & Miljøforvaltning bemærker, at nedlæggelse af parkeringspladser vil kræve at der etableres erstatningspladser. Projektet er ikke finansieret inden for kommunen og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler.

10. INDSATSOMRÅDE: DEN GRØNNE RUTE

Teknik & Miljøforvaltningen bemærker, at Christianshavn Lokaludvalgs forslag om grøn mobilitet og Den Grønne Rute er generelt i overensstemmelse med Københavns Kommunes strategier på området, og ser frem til lokaludvalgets forslag til handlinger i en videre proces.

10.a. Understøttende infrastruktur

Københavns Kommune bemærker, at den præcise udformning af forslaget bør løses i dialog i en evt. videre proces. Lokaludvalget opfordres til at kontakte Center for Park og Natur i Teknik- og Miljøforvaltningen mhp. en videre drøftelse af forslaget. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Derudover har Københavns Kommune følgende bemærkninger til lokaludvalgets forslag:

- Havnebusserne er blandt de busser, der kræver det største tilskud per passager (mere end 40 kr.). Samtidig udbygges broforbindelserne på tværs af havnen. En udvidelse af havnebusbetjeningen udelukkende på tværs af havnen vil derfor ikke være i overensstemmelse med de vedtagne principper.

- Borgerrepræsentationen har i 2010 pålagt Økonomiforvaltningen i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen at udarbejde en analyse af, hvor der er størst behov for at anlægge næste etape af metroen efter Cityringen. I samme forbindelse blev forvaltningerne pålagt at belyse behovet for udbygning af den kollektive trafik med anlæg af letbaner og eller højklassede buslinier. På baggrund af første del af undersøgelsen (screeningsfasen) vedtog Borgerrepræsentation 15. juni 2011, at der i den næste fase (analysefasen) skal arbejdes videre med mulighederne for: dels at øge metrosystemets kapacitet i det centrale byområde og at metrobetjene de endnu ikke banebetjente, tætte dele af byen - herunder også byudviklingsområderne i Nordhavn og Sydhavn, og dels at kombinere dele af de undersøgte letbaneløsninger med en eventuel letbane i Ring 3 og metroløsninger i de tætte bydele.

- Der skal tages hensyn til, at Christmas Møllers Plads er en del af en regional vej og sammen med Torvegade/Knippelsbro trafikal adgang fra Amager til Indre By.

- Trafiksanering af Prinsessegade med vendeplads skal ses i sammenhæng med, hvad der sker med busslusen ved Holmen.

- Det er Københavns Kommunes politik at indføre 40 km/t i bolig-gader, lokalt kan det være relevant med anden hastighedsgrænse.

- Det vurderes ikke, at der er behov for at prioritere cykelstier fra Langebrogade, men der kan generelt arbejdes med forbedringer for cyklister. Dette gælder også strækningen Refshalevej til Frederiks Bastion og cykelparkering omkring især Metroen.

- Der er et nyt bycykelsystem under udarbejdelse, bycyklerne vil blive placeret færre men til gengæld større steder.

- Der er intet til hinder for, at der kan arbejdes med bordurbånd i brolagte gader.

- 5 tons lastbiler vil besværliggøre leverancer til større dagligvarebutikker, og vil betyde markant flere varebiler/små lastbiler.

Lokaludvalget opfordres herudover til at henvende sig til Center for Trafik og Center for Byudvikling mhp. en videre drøftelse af lokaludvalgets forslag.

FÆLLES TEMAER

HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.

"HVAD GØR
EN BY VÆRD AT
LEVE I ___"

"What makes a livable city..."

UDSTILLING EXHIBITION
10 JUN - 23 OKT 2014

PRIORITEREDE PROJEKTER

DEN GENNEMKØRENDE TRAFIK

3.a. Er tunneller løsningen? – en konference

Christianshavn Lokaludvalg og Indre By ønsker i fællesskab at arrangere en konference om trafik i bydelen, som skal handle om forbedring af offentlige transport og cykelruter; letbaner og herigennem reduktion af gennemkørende trafik.

INDERHAVNEN SOM KREATIVT BYRUM

5. Opholdsmuligheder ved og adgang til vandet

Lokaludvalget vil arbejde på, at Inderhavnen skal være et større aktiv for borgerne end tilfældet er i dag, men også at man skal være varsom med permanente installationer i havnen. Lokaludvalgene ønsker at sikre fri adgang til kanten af havnebassinet ved at friholde bolværkerne for permanente installationer; parkeringspladser; udeserveringer mv.

DEN GENNEMKØRENDE TRAFIK

INDERHAVNEN SOM KREATIVT BYRUM

DEN GENNEMKØRENDE TRAFIK

MÅLSÆTNING

I Indre By og Christianshavn skal den gennemkørende trafik uden ærinde i bydelene reduceres, således at luft- og støjforureningen nedbringes og barriereeffekterne elimineres.

BAGGRUND

Beboere i Indre By og på Christianshavn ser den gennemkørende trafik som en belastning. De er ramt af forureningen og mener, at bydelenes herlighedsværdier lider under trafikken. I stedet ønsker de en opprioritering af den kollektive trafik samt en forbedring af forholdene for cyklister og fodgængere, uden at man mister "storby-stemningen", som mange mener, at den motoriserede trafik er med til at skabe. Begge lokaludvalg er for en bompengeløsning, men ønsker den suppleret med andre adfærdsregulerende tiltag, der retter sig specifikt mod den gennemkørende trafik i de to bydele, men som har positive virkninger for hele kommunen.

1. INDSATSOMRÅDE

Fremme af den kollektive trafik

Målet er at gøre det nemt for borgerne at benytte den kollektive trafik i Indre By og på Christianshavn og mellem de to bydele og nabobydelene. Samtidig er det målet at vanskeliggøre forholdene for den private trafik. Det kan få borgerne i nabobydelene til at bruge kollektiv trafik frem for bil, når de skal gennem Indre By og Christianshavn.

FORSLAG TIL HANDLING

I.a. Letbaner

Lokaludvalgene foreslår, at lokaludvalgene og Københavns Kommune udarbejder et koncept for en letbaneløsning, der forbinder Amager med Nørrebro og Østerbro med en afstikker til Holmen. I løsningen skal der i den 1. etape planlægges bus-traceer i de gader, hvor det ikke findes i dag. Løsningen skal omfatte egentlige busgader (letbane-gader på et senere tidspunkt). Borgerne høres om bus-tracékonceptet.

I.b. El-busser

Lokaludvalgene foreslår, at lokaludvalgene og forvaltningen udarbejder et koncept for et system af små el-drevne busser (også havnebusser), der betjener de to bydele og bydelene omkring. Konceptet indarbejdes i Bynet 2018-projektet.

2. INDSATSOMRÅDE

Fremme af cykeltrafikken

De to lokaludvalg påskønner kommunens indsats for at fremme cykeltrafikken, men ønsker yderligere tiltag, der gør det trygt, sikkert og fordelagtigt at bevæge sig rundt i Indre By og på Christianshavn på cykel. Samtidig er det målet at vanskeliggøre forholdene for den private trafik.

FORSLAG TIL HANDLING

2.a. Cykelruter – udvikling af koncept

Lokaludvalgene foreslår, at lokaludvalget og forvaltningen udarbejder et koncept for cykelveje i de to bydele med et fint-masket rutenet, hvor vejen er indrettet for cyklister, fx

- med bordursten-flader i brostensgaderne
- tydeligt markerede cykelarealer i de små gader
- gennemkørselsforbud for motoriseret trafik i de små gader, hvor det i dag er tilladt at cykle mod ensretning, for dermed at øge trygheden og sikkerheden for de cyklende.

Lokaludvalgene og forvaltningen udpeger forsøgsstrækninger, som hurtigt kan etableres, dette efter høring af borgerne.

2.b. Mere cykelparkering

Lokaludvalgene foreslår, at i 2011 udpeger lokaludvalgene i samarbejde med forvaltningen steder i bydelene, hvor man kan etablere cykelparkering. Det kan eksempelvis være på vej- eller bilparkeringsarealer; i første omgang uden at man nødvendigvis sætter cykelstativer op, da det er dyrt. En markering af arealet med et cykellogo og et P-logo er tilstrækkeligt. De udpegede arealer markeres senest i 2012.

3. INDSATSOMRÅDE

Handling mod den gennemkørende trafik

Målet er at få en status på planerne og ideerne med en tunnel til at aflaste Indre By og Christianshavn for den gennemkørende trafik, således at der skabes et overblik samt mulighed for at trække i samme retning.

FORSLAG TIL HANDLING

3.a. Er tunneller løsningen? – en konference

Lokaludvalgene foreslår, at lokaludvalgene og forvaltningen arrangerer en konference for alle, der har interesseret sig i debatten omkring tunnel-løsninger, heriblandt også staten, med henblik på at få sat skub i en samlet løsning, alle parter vil arbejde for.

4. INDSATSOMRÅDE

Storbyliv i gaderummene

Ved at udnytte de mange forskelligartede rum, der findes overalt i de to bydele, udvikles "storby-stemningen" i Indre By og på Christianshavn, uden at der dermed skabes en platform for aktiviteter; der generer bydelens beboere, men snarere kommer dem til gavn.

FORSLAG TIL HANDLING

4.a – Midlertidige byrum

Lokaludvalgene foreslår, at lokaludvalgene og forvaltningen udarbejder en plan for hvilke pladser og vejarealer, der i perioder eller permanent kan anvendes til kulturelle, fritids- og/eller kommercielle formål.

Eksempelvis kan planen omfatte en lukning af søgaderne og Torvegade i weekenden, således at gaderummene kan anvendes af borgerne til løb, rulleskøjter, skateboard, stavgang og anden form for motion samt til loppemarkeder, koncerter og til indretning af midlertidige, grønne byrum.

Planen kan også omfatte løsninger, der fremmer projektmageres lyst til at anvende gaderummet kreativt til gavn for bydelens beboere og besøgende.

1. INDSATSOMRÅDE: FREMME AF DEN KOLLEKTIVETRAFIK

1. a. Letbaner

Borgerrepræsentationen har i 2010 pålagt Økonimiforvaltningen i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen at udarbejde en analyse af, hvor der er størst behov for at anlægge næste etape af metroen efter Cityringen. I samme forbindelse blev forvaltningerne pålagt at belyse behovet for udbygning af den kollektive trafik med anlæg af letbaner og eller højklassede buslinier. På baggrund af første del af undersøgelsen vedtog Borgerrepræsentation 15. juni 2011, at der skal udarbejdes en nærmere analyse af mulighederne for: dels at øge metrosystemets kapacitet i det centrale byområde og at metrobetjene de endnu ikke banebetjente, tætte dele af byen - herunder også byudviklingsområderne i Nordhavn og Sydhavn, og dels at kombinere dele af de undersøgte letbaneløsninger med en eventuel letbane i Ring 3 og metroløsninger i de tætte bydele. Københavns Kommune har allerede været i dialog med flere lokaludvalg herom og fortsætter gerne denne dialog.

1. b. El-busser

Kommunen har indført små el-busser i indre by på linje 11A. På sigt vil kommunen gerne afprøve andre former for drivmidler end diesel i busdriften (fx store el- og hybridbusser) med henblik på at forbedre det lokale miljø og mindske kommunens CO2-udledning.

2. INDSATSOMRÅDE: FREMME AF CYKELTRAFIKKEN

2.a. + b.

Lokaludvalgets visioner om at forbedre forholdene for samt at øge andelen af cyklister og fodgængere er i overensstemmelse med Københavns Kommunes politikker. Københavns Kommune vil gerne indgå i dialog med lokaludvalgene om forslag der forbedrer forholdene for cykler.

3. INDSATSOMRÅDE: HANDLING MOD DEN GENNEMKØRENDE TRAFIK

3.a. Er tunneller løsningen? – en konference

Københavns Kommune bemærker, at Transportministeriet på baggrund af en omfattende screeningsfase, er ved at udarbejde en linieføringsanalyse for en havnetunnel / østlig omfartsvej. Denne analyse forventes afrapporteret i efteråret 2011. Københavns Kommune indgår i dette arbejde. Lokaludvalget kan henvende sig til Økonimiforvaltningen for en dialog herom.

4. INDSATSOMRÅDE: STORBYLIV I GADERUMMENE

4.a. – Midlertidige byrum

Lokaludvalgenes forslag om at skabe midlertidige byrum er i overensstemmelse med projektet "Gang i København", der handler om at skabe flere aktiviteter i byen. Konkrete aktiviteter skal aftales med Københavns Kommunes Teknik & Miljøforvaltning.

INDERHAVNEN SOM KREATIVT BYRUM

MÅLSÆTNING

Inderhavnen skal være et livligt og attraktivt område i byen til glæde for borgerne.

BAGGRUND

Mange borgere har peget på, at Inderhavnen skal være et større aktiv for borgerne end tilfældet er i dag, men også at man skal være varsom med permanente installationer i havnen.

---

5. INDSATSOMRÅDE

Opholdsmuligheder ved og adgang til vandet

Målet er at gøre det nemt for borgerne at komme ned til vandet og dermed ophæve den barriere, de høje bolværk udgør. Adgangen kan skabes på to måder: Enten som en bred permanent trappe i bolværket eller som en bred pontontrappe i vandet, der er forankret til bolværket. På Indre Bys BorgerTOPmøde blev det foreslået, at trappen kunne placeres ved Mærsk/Ndr.Toldbod.

Begge løsninger skal indbyde til ophold. Soltrappen ved Planetarieret og havnebadet i Malmø er eksempler til efterfølgelse.

Lokaludvalgene ønsker i samarbejde med forvaltningen og By & Havn at lokaludvalgene og borgerne i det videre arbejde med indsatsområdet skal udpege egnede lokaliteter til en eller flere trapper med henblik på at få etableret mindst én i 2012.

I sammenhæng med dette projekt ønsker lokaludvalgene at sikre fri adgang til kanten af havnebassinet ved at friholde bolværkerne for permanente installationer, parkeringspladser, udeserveringer mv.

FORSLAG TIL HANDLING

5.a. Adgang til vandet

Lokaludvalgene foreslår følgende proces:

Lokaludvalgene og forvaltningen udarbejder et koncept for en ponton-trappe, der skal gøre det nemmere og attraktivt at nå vandet.

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter By & Havn om mulige lokaliteter for såvel permanente trapper som pontontrapper. Borgerne høres om de muligheder, der måtte være.

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter diverse fonde med henblik på finansiering af projekterne.

Lokaludvalgene og forvaltningen udarbejder i 2012 en hvidbog over steder, hvor der i dag ikke er fri adgang til kanten af

havnebassinet, med en beskrivelse af, hvad der skal til, for at opnå målet.

6. INDSATSOMRÅDE

Inderhavnen som midlertidigt byrum

Målet er et havnebad, der er billigt at etablere og nemt at flytte rundt i Inderhavnen, så det kan placeres, hvor der midlertidigt er plads til det. Det kan ske ved at bygge en pram om til et flydende havnebassin, som forankres ved bolværket. Om vinteren laves havnebadet om til en skøjtebane. (Forslag fra BorgerTOPmødet d. 30. april 2011).

Det mobile havnebassin bør kunne tages i brug i 2015.

FORSLAG TIL HANDLING

6.a. Mobilt havnebad

Lokaludvalgene foreslår følgende proces:

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter By & Havn om mulige lokaliteter for et mobilt havnebad. Borgerne høres om de muligheder, der måtte være, således at det kan placeres, hvor der er behov for det og uden at det er til gene for beboere.

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter diverse fonde med henblik på finansiering af projektet.

7. INDSATSOMRÅDE

Event-havnen

Målet er at give tilskuere de bedste muligheder for at overvære events i havnerummet, fx sportskonkurrencer, uden at der etableres permanente installationer i vandet, der fastlåser brugen af havnen. Ideen er, at byen med kommunen i spidsen senest i 2016 skal råde over et stort mobilt, sammenklappeligt stadionanlæg, der hurtigt kan sættes op i Inderhavnen, når der er brug for det. Det kræver bl.a. en organisation samt lagerfaciliteter.

FORSLAG TIL HANDLING

7.a. Aktiviteter i havnen

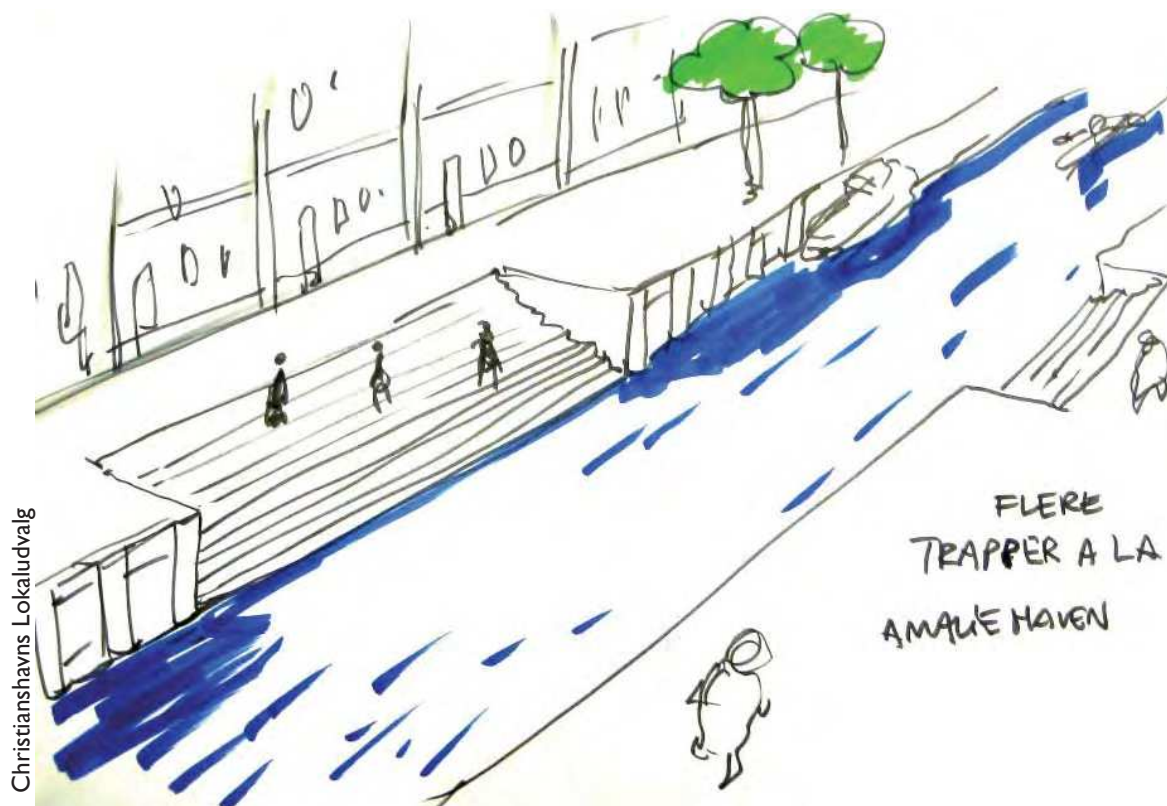
Lokaludvalgene foreslår følgende proces:

Lokaludvalgene og forvaltningen udarbejder et udbud for en konkurrence for professionelle om et koncept for et mobilt stadion.

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter de relevante myndigheder, sportsforbund og eventmagere om krav til projektet. Sportsforbundene og eventmagerne høres også om behovet for et sådant stadion.

Lokaludvalgene og forvaltningen kontakter diverse fonde med henblik på finansiering af projektet.

Undervejs hører lokaludvalgene borgerne om deres holdning til ideen samt om deres krav og ønsker.

5. INDSATSOMRÅDE: OPHOLDSMULIGHEDER VED OG ADGANG TIL VANDET

5.a. + 5.b. Trapper til vandet

Københavns Kommunes Teknik & Miljøforvaltning + Kultur og Fritidsforvaltningen glæder sig til at høre mere om lokaludvalgenes forslag til forbedring af opholdsmuligheder ved og adgang til vandene og vil gerne indgå i dialog med lokaludvalget herom.

6. INDSATSOMRÅDE: INDERHAVNEN SOM MIDLERTIDIGT BYRUM

6.a. Mobilt havnebad

Kultur- og fritidsforvaltningen finder forslaget interessant og vil gerne indgå i dialog om projektet. Projekterne er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til dem.

7. INDSATSOMRÅDE: EVENT-HAVNEN

7.a. Aktiviteter i havnen

Kultur- og fritidsforvaltningen finder forslaget interessant og opfordrer samtidig lokaludvalgene til i første omgang at afsøge interessen for projektet blandt de potentielle aktører. Projekterne er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til dem.

DIALOG OG SAMARBEJDE

INDRE BY – CHRISTIANSHAVN FÆLLES KONCEPT

OM KONCEPT OG OVERORDNET ORGANISERING

Bydelsplanlægningens to overordnede formål er dels at igangsætte en sammenhængende og fremadrettet dialog mellem politikerne i Borgerrepræsentationen og borgerne om byens udvikling og dels at formulere en række lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til de overordnede målsætninger for hele byens udvikling.

For at opfylde formålet om dialog er Bydelsplan for Indre By - Christianshavn blevet til på baggrund af en omfattende, lokal

proces, som har involveret borgere, lokale aktører og interessenter, medlemmer af Borgerrepræsentationen samt ansatte i Københavns Kommunes forvaltninger. Den lokale proces har været forankret i Indre By Lokaludvalg og Christianshavns Lokaludvalg og begyndte foråret 2010 frem til foråret 2011.

Resultaterne af denne lokale proces har dannet udgangspunkt for indholdet i bydelsplanen. I det følgende beskrives organisationen af og hovedelementer i den lokale proces.

INDRE BY - LOKAL PROCES OG BORGERINDDRAGELSE

BORGERNE PÅ BANEN MED BYDELSPLANEN

I 2010 blev det Indre By Lokaludvalgs tur til at kaste sig ud i at udvikle en bydelsplan for Indre By. Bydelsplanen skal vise, i hvilke retninger Indre By skal udvikle sig i fremtiden. Det er vigtigt, at bydelsplanen tager udgangspunkt i beboere og brugeres ønsker for Indre By, og derfor satte lokaludvalget en lang række initiativer i gang, der skal sikre at flest muligt melder sig ind i debatten.

HVOR SKAL VI HEN?

For at kickstarte arbejdet med bydelsplanen inviterede Indre By Lokaludvalg den 29. november til debat om, hvor Indre By skal bevæge sig hen i fremtiden.

Journalist og arkitekturskribent Peter Olesen, kommunikationsrådgiver Christian Have, digter Søren Ulrik Thomsen og præst Asser Skude satte ord på deres visioner for Indre By, og bagefter diskuterede de ved hver deres bord med de fremmødte.

VI MØDER DIG I ØJENHØJDE

Bydelsplanen for Indre By er hele bydelens plan. Derfor var det essentielt at få så mange inputs som muligt fra byens borgere og brugere. Der blev især gjort en stor indsats for at muliggøre det hurtige møde og den fleksible dialog. Det skal være så let og overskueligt som muligt at deltage i det lokale demokrati.

Til dette formål indkøbte lokaludvalget en spritny pølsevogn, der hurtigt blev omdannet til Debatvognen.

I sne, regn, blæst og forårssolskin har lokaludvalget været på gaden med Debatvognen for at komme i snak med byens borgere og brugere. Københavnerne er et travlt folkefærd, og derfor må vi møde borgerne, der hvor de er, og tilbyde dem et inspirerende afbræk mellem dagligdagens hektiske gøremål.

Indre By Lokaludvalg har budt de lækkersultne københavnere på sprøde hotdogs, lun kaffe, gløgg og andre godter og har til gengæld fået en masse friske idéer, gode argumenter og stærke holdninger.

HER HAR DEBATVOGNEN VÆRET:

- December: Nyboder, Bispetorvet, Nyhavn, Charlotte Amundsens Plads, Borgergade
Januar: Pladsen ved Vartov, Nikolaj Plads, Sølvtorvet, Gråbrødre Torv, Dag Hammerskjølds Allé, Frederiks borggade.
Februar: St. Strandstræde.
Marts: Gammeltoftsgade, Bag Rådhuset, Axeltorv, Vester Farimagsgade, Gothersgade, Krystalgade, Peblinge Dossering, Bispetorvet.

DET DIGITALE IDÉKORT

For dem der ikke er at finde på gader og stræder, og andre i almindelighed, har Indre By Lokaludvalg oprettet et digitalt kort over Indre By på hjemmesiden. Her kan alle plote deres idé ind, hvor og når de har lyst. Du vælger blot en kategori og et sted i bydelen, hvor idéen skal sættes ind.

300 ideer har fundet deres vej ind på idekortet. Ideerne er løbende blevet drøftet og i flere tilfælde har de fået formandskabet til at rette henvendelse til forvaltningerne for at få svar på stillede spørgsmål.

GIV OS INDRE BY PÅ DIGT

Ikke alle tænder på saglige argumenter og heftig debat. Derfor bad Indre By lokaludvalg i januar byens borgere om at indfange Indre By i lyrisk form. Hele 48 digtere meldte sig på banen, og digtene blev bedømt af en poesikyndig dommerkomité bestående af Lars Bukdal og Lone Hørslev.

De tre vinderdigte blev kåret i Poesiens Hus d. 2. februar.

DE TRE VINDERDIGTE

indre by jeg fucking tager dig
på dit ydre. Lapset
blinker byen
og afslører skiftevis
en skønhedsplet en bums
en by af fortyndet
blod for bagsiden er
forsiden et spir er et spir er en optur
jeg sidder i danish
design og duellerte væver
spind med generationers
sværmen. Dream on baBY
og vis mig vis mig
vis mig rundetårn kys
mig kådt og jeg vil løfte
kjolen og vise dig
mit dukkehus
i Sankt Peders Stræde

Tina Mikkelsen

Med duggede blikke
efterårssolen i bidende frost
via pulsåren
ind mod centrum, mod de høje big-business bygninger
her går vi side om side,
med grønlænderne, i delvist lappede tjavser, iført en bajer
turisterne og tidsfordriverne
de tribaltatoverede tannere
med hornbrillede hipstere på fixede cykler
med hiphop i hængerøven
spritterne og shopperne
punkerne og panserne
med parret, som forsigtigt skubber barnevognen
med bøsserne på vej mod H.C. Ørstedsparken,
omsider opslugt af mørket
jammer vi med stjernerne på byens tag
hører rendestenens skramlede blues
forsvinder i værtshusets flaskehav

Sebastian & Casper

Jeg ved ikke
om det er overboen
der kommer hjem,
min sambo
der spiser chokoladecake
eller de kolde dråber
på min duggede rude.
Men jeg er vågen
og vender mig om på siden
for at lulle dagens lullaby
ind mod dynens nulrede paradys.
Jeg holder fast i styret

med højre hånd
og lader munden gabe
over brødet og mærker det
kradse på en ubehagelig måde
der får mig til at ønske
at det var drikkeyoghurt.
Jeg forsøger ikke
at gentage mig selv,
men cykler den samme rute
forbi krydset hvor man
ikke behøver at holde for rødt
og kiosken hvor man

ikke behøver at betale pant.
Det er forkert det ved jeg,
men det er København
og selvom vi kigger skævt
så kigger vi heldigvis alligevel
samme vej.
Forkælelsen sker ikke i hjemmet,
men på de steder i byen
som ligner min bolig mest.
Den ene latte blev ikke tastet ind,
den havde kostet 39 kr.
Jeg gav en 10'er i drikkepenge.

Sarah Mogensen

GÅ I DYBDEN MED DRØMMEN

Hvor en kop kaffe ved Debatvognen er et godt middel til at få en masse idéer på banen fra en bred menneskeskare, så er der også behov for at gå i dybden med nogle emner. Derfor har Indre By Lokaludvalg afholdt en række debatarrangementer og workshops, hvor borgere, brugere og andre interesserede kunne få fingrene godt ned i substansen. Her udspillede der sig en grundig debat om bydelens muligheder og udfordringer.

SÅ MANGE HAR BIDRAGET

750 besvarede spørgeskemaer
300 idéer på det digitale idékort
450 deltagere til debatarrangementer og events
20 steder i Indre By med Debatvognen
3500 besøgte Debatvognen.

FRA FRIE IDÉER TIL FOKUSEREDE TEMAER

Lokaludvalgets arbejde med bydelsplanen har gradvist snævreret sig ind. I starten var der fokus på bred idéindsamling omkring alle bydelens aspekter. Herefter blev borgerne i spørgeskemaer bedt om at prioritere de overordnede områder. I starten af marts blev emnerne endnu skarpere, så borgere og brugere kunne forholde sig til konkrete tiltag indenfor de enkelte temaer. Den gradvise fokusering har altså været et redskab til, at borgerne kunne være med i hele processen, mens temaerne i bydelsplanen tog form.

SOCIALT UDSATTE, TRAFIK OG KULTUR

Det var de tre overordnede emner, som over 500 borgere valgte at prioritere højest i lokaludvalgs indledende spørgeskemaundersøgelse. Borgere og brugere blev i forbindelse med de mange debatvognsarrangementer bedt om at prioritere de enkelte emner i forhold til hinanden. Borgernes svar betød blandt andet, at lokaludvalget satte fokus på socialt udsatte i bydelen, blandt andet ved at lave et arrangement for hjemløse og et netværksarrangement for de mennesker, som arbejder frivilligt eller professionelt med socialt udsatte.

OVERSIGT OVER BORGERINDDRAGENDE AKTIVITETER I FORBINDELSE MED BYDELSPLAN FOR INDRE BY, 2010-2011.

29..NOVEMBER 2010

Kick-off_

Søren Ulrik Thomsen, Peter Olesen, Asser Skude og Christian Have gav deres bud på fremtidens Indre By og debatterede med deltagerne. Ca. 50 deltagere.

13.DECEMBER 2010

Julereception og uddeling af K-pris

Indre Bys netværk og samarbejdspartnere til reception og info om ILU's arbejde. Uddeling af K-prisen. Ca. 60 deltagere

25.JANUAR 2011

Borgermøde om trafik, Grøn Mobilitet og Bynet 2018

Lokaludvalget inviterede TMF og borgerne til debat om fremtidens trafikale infrastruktur.

Ca. 30 deltagere.

27.JANUAR 2011

Spred God Cykelkarma'-event

En frostklar eftermiddag på Nørreport bad vi Københavns cyklister om at prioritere i mellem en lang række konkrete forslag til forbedringer af cykelforhold og cykelkultur. Ca. 200 deltagere

2.FEBRUAR 2011

Indre Bys Digt, Poesiens Hus

48 digte og digtere dystede om at blive "Indre Bys digt".

26.FEBRUAR

Indre By og Christianshavns Lokaludvalg inviterer til fælles borgermøde om trafik og havn

Omkring 60 borgere fra Indre By, Christianshavn og andre steder i København var mødt frem for at debattere de to emner, som har stor betydning i begge bydele.

11. MARTS 2011

Debatmøde for seniorer

Indre By Lokaludvalg slog i marts pjalterne sammen med Indre By Ældreråd til et debatmøde, hvor der udviklede sig en spændende diskussion af muligheder for fællesskab for seniorer. Ca. 30 deltagere.

24.MARTS 2011

Borgermøde om byrum og midlertidige byrum i forbindelse med byggeprojekter

De kreative evner blev sat på en prøve, da Indre By Lokaludvalg holdt workshop om midlertidige byrum d. 24. marts i Rundetårn. Udover inspirerende oplæg fra Københavns stadsarkitekt Tina Saaby og arkitekt Lene Brix, så bød arrangementet nemlig på opgaven: Modeller dit drømmebyrum i voks!

Opgaven satte gang i en masse spændende tanker om, hvordan vi kan udnytte de mange byggeprojekter i Indre By til at skabe midlertidige byrum, der pirrer nysgerrigheden og skaber mulighed for fællesskab.

31. MARTS

Suppe og dialog for hjemløse

Hvordan opleves byen af de hjemløse, og hvilke initiativer kan forbedre deres tilværelse? Lokaludvalget bød Københavns hjemløse på en skål varm suppe og en god snak i slutningen af marts. 15 deltagere.

12.APRIL 2011

Netværksmøde om socialt udsatte

I april inviterede lokaludvalget professionelle og frivillige til et intimt netværksmøde med fokus på socialt udsatte. 10 deltagere.

MARTS 2011

Børn bygger byen

I Indre By skal der være runde, kantede og flyvende huse. Der skal være en vej af chokolade, et sneklædt bjerg, en dyrehandel, et cirkus og en ønskebutik med ti ønsker per dag – per person naturligvis.

Børn og unge fra 0.-9. klasse udforskede Indre By i en række workshops på Statens Museum for Kunst. Arrangementerne blev til i et samarbejde mellem Indre By Lokaludvalg, Københavns Kommunes Børne- og Ungeforvaltning og Statens Museum for Kunst. 275 deltagende børn og unge.

30.APRIL 2011

BorgerTOPmøde

Afsluttende borgermøde for bydelsplanprocessen. Udkastet til bydelsplanen blev debatteret tematisk og i plenum sammen med 55 aktive borgere og politikere.

CHRISTIANSHAVN - LOKAL PROCES OG BORGERINDDRAGELSE

Til grund for udarbejdelsen af nærværende bydelsplan ligger en lang række borgervendte aktiviteter – ligesom en lang række borgere har ydet en væsentlig indsats i såvel vore stående arbejdsgrupper som i ad hoc-arbejdsgrupperne. Ikke alt det her ved fremkomne materiale ses umiddelbart i dette dokument, men har spillet en væsentlig rolle for de drøftelser, der har ført til den endelige tekst. Her bør især nævnes "vidensbasisgruppen", der har bearbejdet et omfangsrigt, statistisk materiale om Christianshavn. Dens slutrapport stilles gerne til rådighed for interesserede.

Christianshavns Lokaludvalg gennemførte i december 2010 en omfattende interviewundersøgelse blandt christianshavnerne. Undersøgelsen, der gennemførtes af Jysk Analyse A/S, havde direkte relevans til bydelsplanen og stilles også gerne til rådighed.

Endelig bringes på følgende side en oversigt – en logbog – over de aktiviteter, der er gennemført med henblik på at afdekke christianshavnernes meninger bedst muligt.

OVERSIGT OVER BYDELSPLANAKTIVITETER PÅ CHRISTIANSHAVN 2009 -2011

---

2. DECEMBER 2009

Borgermøde om gentrificering

30. JUNI 2010

Lokaludvalget beslutter rammerne for bydelsplanarbejdet

1. SEPTEMBER

Temaborgermøde om Bydelsplanen i beboerhuset

Formålet med mødet var at informere og debattere bydelsplanen og dens perspektiver med borgerne på Christianshavn. (ca. 30 deltagere)

4. SEPTEMBER

Christianshavnerdagen, "en muffin for din mening"

Christianshavn Lokaludvalg bad borgerne om at svare på spørgeskemaet "Hvis du blev borgmester ...."

6. OKTOBER

Christianshavnermøde med oplæg fra kommunen vedr. bydelsplanprocessen

Bydelsplangrupper etableres. Ca. 30 deltagere.

26. NOVEMBER

Juletræet på Torvet pyntes af 3 børneinstitutioner

Formålet var at inddrage børnene i de aktiviteter; der er på Christianshavn og måske skabe et særligt "ejerskab" til træet og torvet. Ca. 60 børn deltog i at lave perleplader til træet og hænge dem op.

28. NOVEMBER

Juletræet tændes på Torvet og bydelens ønskekiste stilles under træet

Ønskekisten skulle bruges til borgernes forslag til forbedringer/indsatser i bydedelen. 4 forslag blev lagt i ønskekisten, og indgår i bydelsplanen. Antal deltagere: 200.

DECEMBER

Meningsundersøgelse

JYSK Analyse. 307 borgere deltog i den meningsundersøgelse som JYSK lavede i forbindelse med bydelsplanen, Meningsundersøgelsen blev lavet for at få viden om christianshavnernes syn på nogle af de centrale emner, der optager lokaludvalget.

12. JANUAR

Nytårskur på Christianshavn

Formålet med mødet var at give en status på arbejdet med bydelsplanen, hører om fremtidige initiativer og få input fra borgerne. Herudover var der almindelig hygge og "kur" stemning. Antal deltagere: 120.

18. JANUAR

Borgermøde om trafik i Aladdinkvarteret

Formålet med mødet at sætte fokus på og debattere den voldsomme trafik, der er i Aladdinkvarteret. Forvaltning, politi og repræsentanter fra Christiania var til stede. Antal deltagere: 60.

20. JANUAR

Trafikmøde med Center for Trafik

Formålet med mødet var at debattere de trafikale udfordringer; der er på Christianshavn samt høre mulighederne for et samarbejde med forvaltningen om at begrænse den gennemkørende trafik. Antal deltagere: 10.

23. FEBRUAR

LU-status på bydelsplanarbejdet. Antal deltagere: 30.

26. FEBRUAR

Idekortet åbner

26. FEBRUAR

ILU og CLU borgermøde om inderhavnen og vandet

Formålet med mødet var at samle de borgere fra Indre By og Christianshavn, der har en særlig interesse for de to bydeles store temaer – nemlig den gennemkørende trafik og Inderhavnen. Mødet blev afholdt på Nordatlantens Brygge. 60 deltog i mødet.

2. MARTS

Borgermøde, fremlæggelse og debat af forslag til bydelsplan for Christianshavn.

30 deltagere.

Bydelsplanlægningen gennemføres i perioden 2008-2011 for Københavns Kommunes 10 bydele. Arbejdet med bydelsplanerne sker ud fra konceptet '10 i én' – 10 bydele i én metropol.

Bydelsplanerne er blevet udarbejdet i samarbejde med bydelenes lokaludvalg som led i Københavns Kommunes udvikling af nærdemokratiet. Der har været gennemført en grundig borgerdeltagelsesproces, hvor interesserede borgere og lokale aktører har kunnet give deres holdninger og drømme for bydelen til kende.

Arbejdet med bydelsplanerne falder i tre bølger. Denne bydelsplan er en del af tredje bølge, hvor der er udarbejdet bydelsplaner for Brønshøj-Husum, Nørrebro og Indre By-Christianshavn. Første bølge omfattede Valby, Vanløse og Østerbro og anden bølge Amager Vest, Amager Øst, Bispebjerg og Vesterbro-Kongens Enghave.

Bydelsplanlægningen har to overordnede formål:

- Dialog mellem Borgerrepræsentationen og københavnere om byens udvikling, og hvordan bydelene kan indgå som del heraf.
- Formulering af lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til byens centrale målsætninger, der fremgår af den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.

Bydelsplanerne indeholder en vision og et katalog. Visionen udtrykker i hvilken retning, bydelen ønsker at bevæge sig i fremtiden. Visionen afspejler på den måde bydelens identitet. I kataloget uddybes det, hvordan visionen ønskes udmøntet. Borgere og andre lokale aktører har opstillet og uddybet en række temaer, som peges på som vigtige at arbejde videre med i bydelen.

Bydelsplanerne kan bruges af lokaludvalg, lokale beboere og aktører, det politiske niveau samt Københavns Kommunes forvaltninger.

Bydelsplanerne vedlægges som digitale bilag til Kommuneplanen. Der er ikke knyttet økonomi eller lovmæssige kompetencer til bydelsplanerne.

ISBN 978-87-91916-26-7